

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Johanna Appeltofft
0171-625781
johanna.appeltofft@enkoping.se

Kommunstyrelsens plan-, mark- och
exploateringsutskott

Markanvisningsavtal inom Romberga 23:31 med Aros Auto AB

Förslag till kommunstyrelsens plan-, mark- och exploateringsutskott beslut

1. Mark för mobilitetscenter inom fastigheten Romberga 23:31 anvisas enligt samhällsbyggnadsförvaltningens förslag.
2. Samhällsbyggnadsförvaltningen får i uppdrag att träffa markanvisningsavtal med Aros Auto AB.
3. Markanvisningen ska gälla i två år.

Ärendet

Bakgrund

Enköpings kommun är fastighetsägare till Romberga 23:31 (ca 13 ha) i norra delen av Myran-området. Grundläggande förutsättningar för en hållbar exploatering av Myran-området har skapats genom kommunens samarbete och deltagande i den internationella arkitekttävlingen European, inom ramen av Viable Cities samt framtagande av Hållbarhetsprogram för Myran.

Plex-utskottet beslutade i september 2021 att ingå Intentionsavtal med Aros Auto (bolaget) för etablering av en modern bilhandel och restaurang, mobilitetscenter, inom fastigheten Romberga 23:31. Etableringen ska vara inriktad på framtidens mobilitet och bidra till omställningen till fossilfritt. All nybilsförsäljning ska utgöras av laddbara bilar.

Bolaget har under 2022 varit delaktigt i arbetet med att ta fram ett Hållbarhetsprogram för Myran. Hållbarhetsprogrammet innehåller fyra målområden (Livsmiljö, Energi, Mobilitet och Ekosystemtjänster) inklusive inriktningsmål och åtgärder. Detaljplanearbete pågår för fastigheten Romberga 23:31.

Markanvisning

Nästa steg i processen är att teckna ett markanvisningsavtal med Bolaget. Markanvisningsavtalet innehåller en gemensam avsiktsförklaring om att Bolagets etablering ska bidra till utvecklingen av Myran-området i enlighet med vision och

mål i Hållbarhetsprogrammet. Markanvisningen innebär att kommunen tillsammans med bolaget kan arbeta vidare med projektet och detaljplanen.

Avtalet anger att Bolaget ska ta fram en aktörsspecifik handlingsplan för att implementera Hållbarhetsprogrammets åtgärder och stadsbyggnadsprinciper. Tidplan för framtagande av handlingsplanen är under 2023. Handlingsplanen ska godkännas av programstyrgruppen för Myran. PLEX kommer löpande informeras om Handlingsplanen.

Markanvisningen är giltig i två år och kan om handlingsplanen godkänns och villkoren i avtalet är uppfyllda slutföras genom tecknande av genomförande- och köpeavtal. Marköverlåtelse sker efter godkänd och påbörjad handlingsplan och beviljat bygglov. Övriga villkor för markanvisningen framgår i Markanvisningsavtalet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Mark- och exploateringsavdelningen och Plan- och utvecklingsavdelningen.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att Bolaget har visat att de är redo att gå vidare i processen och ingå markanvisning, i enlighet med Intentionsavtalet. Den föreslagna etableringen har höga hållbarhetsmål och kommer att utföras med innovativa lösningar som kan bidra till de gemensamma målen för stadsutvecklingen i Myran.

Ekonomiska konsekvenser

Markbehovet för etableringen bedöms uppgå till ca 10 000-15 000 kvm. Prissättningen för marken är reglerad i Intentionsavtalet till 1 100 kr/kvm, vilket ger en försäljningsintäkt på ca 11-16,5 mnkr. Priset ska regleras fram till tecknande av köpekontrakt i relation till förändringar i fastighetsprisindex med år 2021 som värdetidpunkt. Prissättningen har fastställts genom en oberoende värdering år 2021.

Kommunen kommer att vara huvudman för allmän platsmark inom kommande detaljplan. Kommunen ska implementera Hållbarhetsprogrammet i en handlingsplan för allmän platsmark.

Exploateringskalkyl för exploateringsprojektet:

Intäkter	Kostnader inom planområdet	Kostnader utanför planområdet
80-100 mnkr	35-40 mnkr	20-25 mnkr

Intäktsposten består av försäljning av ca 10 ha tomtmark.

Kostnader inom planområdet består av framtagande av detaljplan, fastighetsbildning, utredningar, infrastruktur (gator, gång- och cykelvägar, dagvattenhantering, grönytor) m.m.

Kostnader utanför planområdet består av trafikåtgärder för att förbättra framför allt korsningar och gång- och cykelvägar. Exploateringsprojektets ekonomiska bidrag till trafikåtgärder utanför planområdet kommer att fastställas under projektarbetet.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Bolaget och kommunens avsikt är att etableringen av mobilitetscentret ska vara klimatsmart, energieffektiv och bidra till att skapa en attraktiv entré till Enköping. Bolaget ska ta fram en aktörsspecifik handlingsplan för att visa hur åtgärder i Hållbarhetsprogrammet ska genomföras.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2022-11-23

Markanvisningsavtal

Bilaga 1 Karta

Bilaga 2 Hållbarhetsprogram Myran

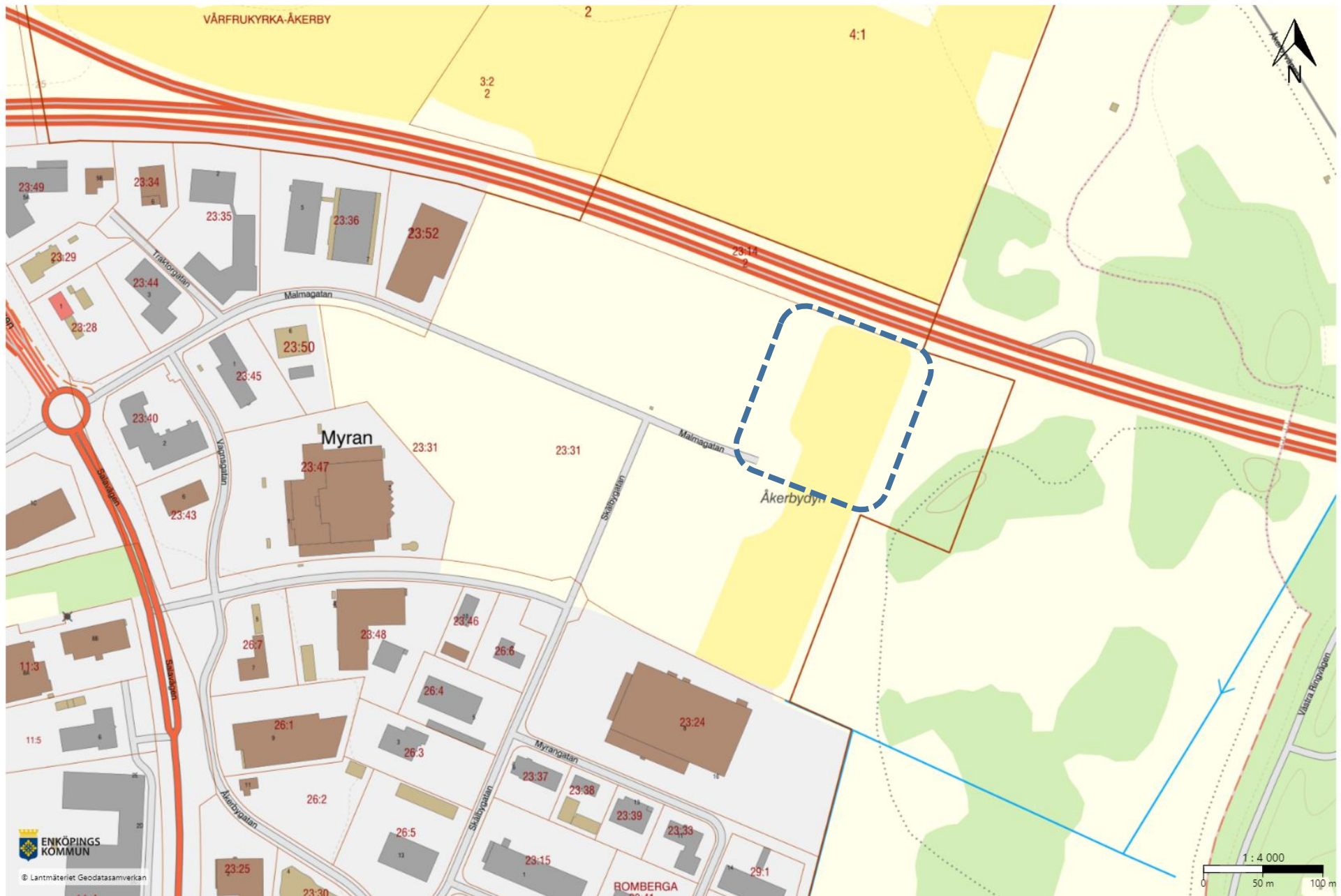
Anna Ahrling
Mark- och exploateringschef
Enköpings kommun

Johanna Appeltofft
Mark- och exploateringsingenjör
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:

Mark- och exploateringsavdelningen för handläggning

Bilaga 1

Mellan Enköpings kommun (org.nr. 212000-0282), nedan kallad Kommunen, och Aros Auto Enköping AB (org.nr. 559045-7726), nedan kallad Bolaget, har under förutsättningar som anges i § 8 träffats följande

MARKANVISNINGSAVTAL

Del av Romberga 23:31

Till detta avtal hör följande bilagor:

Bilaga 1 – Karta över anvisat område

Bilaga 2 – Hållbarhetsprogram för Myran

§ 1 MARKANVISNING

Kommunstyrelsens plan-, mark- och exploateringsutskott (PLEX) har beslutat att till Bolaget anvisa del av fastigheten Romberga 23:31 i Enköpings kommun. Markanvisningsområdet är ca 10-15 000 kvm. Se bilaga 1 för avgränsning. Områdets slutliga avgränsning kommer slås fast i samband med detaljplaneläggning.

Denna markanvisning innebär att Bolaget, under en tid av 24 månader från och med ovan nämnda datum, har en option att ensam förhandla med kommunen om genomförande- och köpeavtal.

Parterna har tecknat Intentionsavtal (KS2022/48) som anger gemensam målsättning och utgångspunkter och som ligger till grund för detta Markanvisningsavtal. Markanvisningsavtalet ersätter Intentionsavtalet.

§ 2 AVSIKTSFÖRKLARING/MÅL

Parternas avsikt är att med bolagets etablering inom Romberga 23:31 bidra till utvecklingen av Myran-området i enlighet med vision och mål i Hållbarhetsprogrammet, bilaga 2.

Vision för utveckling av Myran-området:

”Myran ska vara Enköpings klimatsmartaste område och utgöra en attraktiv stadsdel med livaktig och hållbar handel och grönskande parker och gröna stråk som lockar företag, besökare och boende, Myran är Enköpings förebild för klimatneutral stad & hållbar stadsutveckling.”

Målet är att genom gemensamma insatser reducera klimatbelastningen. Parterna ska verka för att nå det övergripande effektmålet med att utsläppen av växthusgaser i Enköping ska vara noll senast 2030.

Följande huvudprinciper skall gälla:

- Markanvisningen avser etablering av mobilitetscenter med en modern bilanläggning och restaurang.
- Bolaget ska implementera Hållbarhetsprogrammet för Myran, bilaga 2, via en aktörsspecifik handlingsplan, se § 4.
- Kommunen ska implementera Hållbarhetsprogrammet i en handlingsplan för allmän platsmark. Kommunen är huvudman för allmän platsmark i planområdet.
- Bolaget skall aktivt samarbeta med kommunen, andra aktörer i området samt övriga aktörer för att etableringen ska bidra till att målen för Hållbarhetsprogrammet ska nås, t ex om energi- eller mobilitetsåtgärder.
- Gemensamhetsanläggningar eller andra samverkansformer mellan aktörer i området (fastighetsägare och blivande hyresgäster) kan komma att bildas för att säkerställa att målen ska nås. Bolaget är medvetet om att det innebär att vara en aktiv aktör och resurser i form av tid och finansiering.
- Kvarter Marken ska överlåtas med äganderätt till Bolaget.
- Marköverlåtelse sker efter godkänd och påbörjad handlingsplan och beviljat bygglov.
- Marken överläts i befintligt skick och med översiktlig geoteknisk utredning som grund.
- Om Bolaget inte genomför aktiviteter i handlingsplanen kan Kommunen genomföra aktiviteter i handlingsplanen på Bolagets bekostnad.
- Kommunen har rätt att avbryta markanvisningen om Bolagets handlingsplan inte godkänns av kommunen, eller om handlingsplanen efter godkännande inte genomförs av Bolaget.
- Ytterligare dokument tex uppföljningsplan kan komma att tillkomma under markanvisningstiden och detaljplanprocessen.

§ 3 DETALJPLAN

Fastigheten Romberga 23:31 är sedan tidigare planlagd. Gällande detaljplan vann laga kraft 2007-04-17. Bolaget och kommunen ska tillsammans verka för att ny detaljplan för området tas fram, antas och vinner laga kraft.

Kommunen är ansvarig för att detaljplan upprättas.

Bolaget skall aktivt samverka med kommunen och leverera underlag (t ex idéskisser, illustrationsplan, bilder mm) som behövs för den fortsatta detaljplanprocessen.

§ 4 HÅLLBARHETSSPROGRAM OCH HANDLINGSPLAN

Hållbarhetsprogrammets åtgärder och stadsbyggnadsprinciper ska implementeras via en aktörsspecifik handlingsplan. Det innebär att Bolaget bryter ned de delar av Hållbarhetsprogrammet som är applicerbara på sitt projekt och beskriver hur Bolaget avser att bidra till den totala måluppfyllelsen och samverkansprocessen. Eventuella avsteg från Hållbarhetsprogrammet ska motiveras.

Handlingsplanen ska redovisas och kvalitetssäkras av programledningen för Myran. Handlingsplanen godkänns av programstyrgruppen. Enköpings kommun (PLEX) informeras löpande om effekterna som kommer uppnås av respektive handlingsplan.

Marköverlåtelse sker efter godkänd och påbörjad handlingsplan och beviljat bygglov.

§ 5 EKONOMI

5.1 Utredningskostnader

Bolaget står för de egna utrednings- och projekteringskostnader som behövs för detaljplanarbetet och för att parterna ska kunna träffa genomförande- och köpeavtal samt för att kunna bebygga fastigheten, t.ex. avseende geoteknik. Bolaget skall också samordna den egna projekteringen med omgivande infrastruktur.

Det finns inga fornlämningar eller markföroreningar inom området vad kommunen känner till.

5.2 Bygg- och anläggningskostnader

Kvartersmark

Bolaget ska ansvara för och bekosta samtliga bygg- och anläggningsåtgärder inom kvartersmarken.

Gatemark- och parkmark – Allmän plats

Kommunen ska svara för och bekosta projektering samt byggande av gator och allmänplatsmark.

Bolaget kommer erlægga gatukostnadsavgift enligt plan- och bygglagen avseende blivande detaljplan. Gatukostnadsavgiften är inräknad i köpeskillingen enligt § 4.3.

Bolaget ska svara för och bekosta projektering samt genomförande av de återställande- och anslutningsarbeten, som behöver göras i allmän platsmark invid kvartersmarken, till följd av Bolagets bygg- och anläggningsarbeten på kvartersmarken.

Anslutningsavgifter

Bolaget ska erlægga anslutningsavgifter för VA, el, fjärrvärme etc. enligt för tidpunkten gällande taxa.

5.3 Marköverlåtelse

Kommunen ska överlåta kvartersmarken till Bolaget med äganderätt. Marköverlåtelse sker efter godkänd och påbörjad handlingsplan och beviljat bygglov.

Parterna är överens om att priset för kvartersmarken är 1 100 kr/kvm. Priset ska regleras fram till tecknade av köpekontrakt i relation till förändringar i fastighetsprisindex med år 2021 som värdetidpunkt.

Marken kommer att överlåtas i befintligt och av Bolaget besiktigt skick, innebärande att inga anspråk (ersättning eller prisavdrag) rörande grundläggning eller eventuella fel eller brister kan göras gällande mot Kommunen.

5.4 Fastighetsbildning

Kommunen ansvarar för att ansöka om och bekosta erforderlig fastighetsbildning.

§ 6 GENOMFÖRANDE

Bolaget och Kommunen skall genomföra aktiviteter i respektive aktörsspecifik handlingsplan under genomförandeprocessen och i förvaltning.

Bolaget skall samråda med kommunen i frågor som rör genomförandet och som kan antas påverka området i övrigt, t ex byggrafik. Byggarbeten kan komma att ske parallellt i området vilket också ställer krav på samordning med andra aktörer i området. Etablering för byggnation inom området ska ske inom kvartersmark. För det fall att etablering sker utanför kvartersmark ska avtal/ansökan ske och avgift erläggas.

Ett genomförandeval som reglerar genomförande frågor mer i detalj kommer att tecknas i samband med marköverlåtelser.

§ 7 VILLKOR FÖR MARKANVISNING

7.1 Giltighetstid

Denna markanvisning är tidsbegränsad till 24 månader från kommunstyrelsens plan-, mark- och exploateringsutskotts (PLEX) beslut 2022-12-15. Om bindande köpeavtal inte tecknas inom denna tid förfaller detta avtal. Kommunen har då full rätt att anvisa marken till annat bolag. Kommunen kan dock, om skäl föreligger, medge förlängning av denna markanvisning. En förutsättning för förlängning är att Bolaget aktivt drivit projektet och förseningen inte ligger inom Bolagets rådighet t ex överklagande av detaljplan. Kommunen har rätt att återta en markanvisning under den angivna perioden om det är uppenbart att Bolaget inte avser eller förmår att genomföra projektet i den takt eller på det sätt som avsågs vid markanvisningen. Återtagen markanvisning ger **inte** Bolaget rätt till ersättning.

7.2 Ekonomisk risk

Bolaget står för all ekonomisk risk i samband med markanvisningen och detaljplanarbetet avseende egna utrednings- och projekteringskostnader etc.

7.3 Avbruten markanvisning

Projekt som avbryts ger **ej** rätt till ersättning eller ny markanvisning som kompensation.

Kommunen har rätt att avbryta markanvisningen om Bolagets handlingsplan inte godkänns av kommunen, eller om handlingsplanen efter godkännande inte genomförs av Bolaget.

7.4 Överlåtelse

Markanvisningen får **ej** överlåtas utan kommunens skriftliga medgivande. Detta gäller även överlåtelse till närstående bolag.

Vid en överlåtelse av aktierna i bolaget ska de nya ägarna upplysas om villkoren enligt detta avtal. I annat fall äger kommunen rätt att avbryta markanvisningen.

7.5 Försäljningstidpunkt

Kommunen och Bolaget ska slutföra markanvisningen genom tecknande av genomförande- och köpeavtal för del av fastigheten Romberga 23:31.

Bindande köpeavtal tecknas mellan parterna efter att bolaget beviljats bygglov för byggnation i enlighet med blivande detaljplan samt har en godkänd och påbörjad handlingsplan.

7.6 Byggnadsskyldighet och överlåtelse av fastighet

Bolaget ansvarar för att markanvisningsområdet blir bebyggt i överensstämmelse med blivande detaljplan, bygglov, genomförandeavtal och handlingsplan.

- Byggnation skall påbörjas inom 24 månader från det att detaljplanen vunnit laga kraft. Uppfylls inte detta villkor har kommunen rätt att häva köpet och/eller ta ut ett vite motsvarande halva köpeskillingen om det är Bolaget som är orsaken till att byggnationen inte startar.
- Obebyggd mark får **ej** överlåtas innan byggnadsskyldigheten fullgjorts. Uppfylls inte detta villkor skall Bolaget erlägga ett vite motsvarande halva köpeskillingen till kommunen.

Kommunen kan medge tidsförlängning, i motsvarande mån fördröjningen.

Villkor om genomförande av aktiviteter i handlingsplan kommer att anges i genomförandeavtal och/eller köpeavtal.

7.7 Markföreningar

Bolaget ansvar för eventuella arbeten och kostnader för eventuell sanering av marken inom markanvisningsområdet i den omfattning som krävs för att marken ska kunna användas i enlighet med blivande detaljplan.

§ 8 GILTIGHET

Detta markanvisningsavtal är till alla delar förfallet utan ersättningsrätt från någondera parten om inte överenskommelse om exploatering enligt § 1 och § 5.3 ovan träffats mellan Kommunen och Bolaget senast 2024-12-15.

Bolaget är medvetet om

- att beslut om att anta detaljplan meddelas av Kommunfullmäktige. Beslut om att anta detaljplan ska föregås av samråd med dem som berörs av planen. Bolaget är även medvetet som att sakägare har rätt att anföra besvär mot beslut att anta detaljplanen och att beslut om antagande kan prövas av Länsstyrelsen och Mark- och miljödomstolen samt bli föremål för rättsprövning,
- att detta avtal inte är bindande för kommunens organ vid prövning av förslag till detaljplan.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

.....
Ort och datum

.....
Ort och datum

För Enköpings kommun

För Aros Auto Enköping AB

.....

.....

.....

.....

Program för hållbar stadsdelsutveckling

Mål och åtgärder för förverkligandet av Enköpings klimatsmartaste stadsdel

VERSION 20221130_UTKAST.

KONCEPT/DESIGN OCH PRODUKTION AV HÅLLBARHETSPROGRAM MYRAN PÅGÅR TILL JANUARI 2023

UTKAST

Innehåll

INTRODUKTION – KLIMATNEUTRALA ENKÖPING 2030	4
PROCESSEN	7
CITYLAB SOM PROCESSTÖD	7
PROCESS OCH ORGANISATION	7
SAMVERKAN SOM SKAPAR MERVÄRDE	8
GEMENSAM AGENDA	9
HÅLLBARHETSPROGRAMMETS SYFTE - EN GEMENSAM AGENDA	9
HÅLLBARHETSPROGRAMMETS STRUKTUR	10
SÄKERSTÄLLANDE AV GENOMFÖRANDET	11
UPPFÖLJNING AV HÅLLBARHETSPROGRAMMET/HANDLINGSPLANEN	11
HÅLLBARHETSMÅLEN	13
VISION FÖR DEN HÅLLBARA UTVECKLINGEN AV MYRAN	13
MÅLOMRÅDE 1	14
LIVSMILJÖ - Vi skapar en omsorgsfullt gestaltad livsmiljö där människor trivs	14
Inriktningsmål	14
1.1 TYDLIG KARAKTÄR	14
1.2 NÄRA TILL ALLT	14
1.3 ÖVERBRYGGA BARRIÄRER	14
1.4 UTVECKLA MÅLPUNKTER PÅ MYRAN	14
1.5 GOD FÖRVALTNING ÖVER TID	15
1.6 TRYGGT OCH SÄKERT	15
Stadsbyggnadsprinciper	15
Åtgärder:	18
Synergier och målkonflikter	18
MÅLOMRÅDE 2	20
MOBILITET - Vi tar fram klimatsmarta och attraktiva lösningar för mobilitet och transport	20
Inriktningsmål	20
2.1 BETEENDEFÖRÄNDRINGAR OCH MOBILITETSTJÄNSTER	20
2.2 LÄTT ATT LEVA UTAN EGEN BIL	20
2.3 ATTRAKTIVA OCH INBJUDANDE TRAFIKMILJÖER	20
2.4 HÅLLBARA LOGISTIKLÖSNINGAR	20
Stadsbyggnadsprinciper	21
Åtgärder	23
Synergier och målkonflikter	23

MÅLOMRÅDE 3	24
ENERGI - Vi bygger en stadsdel där den bebyggda miljön utgör ett system där alla enheter samverkar och skapar den klimatneutrala staden	24
Inriktningsmål	24
3.1 MYRAN FÖRSÖRJS MED LOKALT PRODUCERAD, FÖRNYBAR OCH ÅTERVUNNEN ENERGI	24
3.2 FRÅN AVFALL TILL RESURS	24
3.3 RESURSEFFEKTIVA BYGGNADER MED MINIMAL KLIMATPÅVERKAN	24
3.4 RESURSEFFEKTIVA VATTEN- OCH AVLOPPSSYSTEM	25
3.5 GIFTFRI LIVSMILJÖ	25
3.6 SMARTA STADEN	25
Stadsbyggnadsprinciper	25
Åtgärder	26
Synergier och målkonflikter	27
MÅLOMRÅDE 4	28
EKOSystemTjänster - Vi skapar en stadsdel där människa och natur är i samspel för en resilient och levande stad	28
Inriktningsmål	28
4.1 BEVARA OCH UTVECKLA NATUR OCH BIOLOGISK MÅNGFALD	28
4.2 SAMMANHÄNGANDE GRÖNA OCH BLÅ STRUKTURER FÖR KLIMATANPASSNING	28
4.3 GOD TILLGÅNG TILL VARDAGSNÄRA NATUR, REKREATION OCH AKTIVITETER	28
4.4 FRISK LUFT	29
4.5 GOD LJUDMILJÖ	29
4.6 SKAPA LJUS OCH MÖRKER I BALANS	29
Stadsbyggnadsprinciper	29
Åtgärder	32
Synergier och målkonflikter	33
UTVECKLINGS- OCH INNOVATIONSOMRÅDEN	34
SAMVERKANSOMRÅDEN ATT INITIERA (BYGG- OCH/ELLER FÖRVALTNINGSFAS)	35
UTVECKLINGS- ELLER INNOVATIONSPROJEKT ATT INITIERA	35
BEGREPP	37

INTRODUKTION – KLIMATNEUTRALA ENKÖPING 2030

”År 2050 lever vi bra, inom planetens ekologiska gränser. Vårt välstånd och vår hälsosamma miljö härrör från en innovativ, cirkulär ekonomi där ingenting går till spillo och där naturresurser hanteras på ett hållbart sätt och biologisk mångfald skyddas, värderas och återställs på ett sätt som förbättrar vårt samhälles motståndskraft. Vår koldioxidsnäla tillväxt har länge frikopplats från resursanvändning, vilket satte takten för ett säkert och hållbart globalt samhälle”

Vision från European Green Deal

”Enköping är en klimatsmart, fossilfri och väl fungerande kommun där det är enkelt att ha en hållbar livsstil”

Visionen för Enköpings kommun 2030

Vi måste begränsa våra klimatutsläpp radikalt

Klimatet är vår tids ödesfråga och de närmaste tio åren är helt avgörande för att undvika katastrofala konsekvenser av ett förändrat klimat enligt FN:s vetenskapliga klimatpanel.

Jordens klimat förändras genom att medeltemperaturen har börjat stiga i en snabbare takt än tidigare. Det är människans utsläpp av växthusgaser som är orsak till klimatförändringen, något som FN:s klimatpanel IPCC (the Intergovernmental Panel on Climate Change) slog fast i sin utvärderingsrapport 2013.

Det är möjligt att begränsa klimatförändringarna enligt FN:s klimatpanel, men det är bråttom (IPCC 2007). För att vi ska hinna vända utvecklingen innan det är för sent måste alla tänkbara åtgärder som minskar utsläppen sättas in redan nu. Det går inte heller att enbart förlita sig på teknikutvecklingen, alla åtgärder som syftar till att minska vår klimatpåverkan är lika viktiga.

Vi måste ner till mellan 20 och 25 procent av dagens totala utsläppsnivåer per person för att klara målen för 2050. Detta innebär att vi måste minska våra utsläpp radikalt och så fort som möjligt. Insatser krävs inom såväl teknikutveckling som samhällsplaneringen.

Enköping växlar upp arbetet mot en klimatneutral stad

Exempelbild som behöver göras om
till vår egen

Det handlar om att minimera utsläppen av växthusgaser och att maximera kompensatoriska åtgärder, så att vi aktivt bidrar till att begränsa klimatförändringen. I Enköping innebär det att vi ska göra åtgärder inom byggd miljö, energi, mobilitet och livsmiljö. Det handlar om samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhälle. Det handlar om ständigt lärande och att förbättra, utveckla och arbeta med värdeinnovativa lösningar. Det handlar om att följa upp, utvärdera och kommunicera - både där vi lyckas och där vi borde göra mer och bättre.

Enköpings kommun har satt upp långsiktiga mål för en klimatsmart kommun och inom vår översiktliga planering lyfts vikten av en hållbar utveckling och flera fastslagna strategier för hur kommunen ska jobba för att Enköping ska bli en hållbar stad och kommun.

Enköpings kommun har också tecknat ett antal hållbarhetslöften med länsstyrelsen i Uppsala. Aktiviteter som ska genomföras under perioden är:

- Öka gång och cykling.
- Fossilfri arbetspendling och möteskultur.
- Minska energi- och effektanvändning för fastigheter och verksamheter.
- Öka produktionen och användningen av återvunnen eller förnybar energi och av icke-fossila drivmedel.

Ytterligare ett steg i arbetet med att nå visionen är att Enköpings kommun tecknat ett Klimatkontrakt inom ramen för det nationella innovationsprogrammet Viable Cities. Genom Klimatkontraktet har kommunen tagit på sig ansvaret att konkret bidra till att öka takten i klimatomställningen.

"Klimatneutrala Enköping 2030" innebär att Enköping ska öka förmåga till att bli klimatneutralt 2030, med ett gott liv för alla kommunens medborgare. Utvecklingsarbetet som sker inom "Klimatneutrala Enköping" bidrar till att transformeringen till klimatneutral kommun görs kostnadseffektivt, i samverkan med kunskapsorganisationer och hela lokalsamhället. Utvecklingsarbetet ska också bana väg för hållbar ekonomi, hållbara affärsmöjligheter och ökat värde i platsvarumärket.

Inom "Klimatneutrala Enköping" finns fem arbetspaket varav arbetspaket 2 "Byggd miljö & mobilitet" syftar till att bidra till uppfyllandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och genomförandet av kommunens vision med fokus på klimatneutralitet genom hållbar stadsutveckling.

Delprojektets uppdrag är att utveckla och förbättra kommunens arbete med att planera, bygga och förvalta hållbara stadsdelar. Det innebär modeller för strukturerad samverkan inom den egna organisationen såväl som med andra samhällsaktörer samt arbeta fram verktyg för hållbar stadsutveckling genom hela planprocessen och implementera dessa samt föreslå metoder för uppföljning av hållbarhetsmålen.

Det här hållbarhetsprogrammet för Myran ingår i arbetet med metodutvecklingen inom Enköpings kommun och är ett av de verktyg med vilken kommunen avser att målstyra mot en hållbar stadsutveckling.

Projektområdet Myran utsedd till en katalysator för hela kommunens klimatomställning.

Myran är kommunens största stadsutvecklingsprojekt och ett pilotprojekt för arbetet med hållbar stadsdelsutveckling. Det kommunikationsnära området ska utvecklas till en modern mötesplats för handel, affärer och bostäder. Och samtidigt vara katalysatorn för Enköpings klimatomställning.

Målet är att stadsdelen blir en ny och attraktiv entré till staden. Asfaltsbelagda områden och lagerlokaler kan och ska omvandlas så att människor kan integrera med varandra och med naturen. Befintliga och nya verksamheter kan utvecklas och stadsdelen ska erbjuda ett varierat utbud av platser för dem som bor och arbetar i området. Myran ska bli en på alla nivåer grönskade stadsdel att vara stolt över, en stadsdel som är en klimatvänlig destination och livsmiljö där människor och företag når sin fulla potential.

UTKAST

PROCESSEN

CITYLAB SOM PROCESSTÖD

Hållbar stadsdelsutveckling är en komplex uppgift som kräver att frågor belyses ur många olika perspektiv för att fånga konsekvenser, målkonflikter, synergier och hitta hållbara lösningar. En förståelse för varandras roller och en gemensam målbild som samtliga är dedikerade till är avgörande förutsättningar för en lyckad samverkansprocess.

Citylab har fungerat som processtöd i arbetet där Guide för hållbar stadsutveckling bidragit till helhetssyn både vad gäller tematiska frågor och processtyrning.

En målsättning, fem inriktningar och tre värdegrunder är gemensamt formulerade för samverkansprocessen.

MÅLSÄTTNING:

Målet är att Myrans samverkansprocess är värdeskapande för alla ingående parter. Genom en gemensam drivkraft förverkligar vi visionen om Myran och processen blir en förebild för framgångsrik samverkan som sprids i våra organisationer och nationellt.

INRIKTNINGAR:

- Processen är målstyrd, utvecklingsinriktad och skapar drivkraft
- Jämlik behandling av intressenter och deras önskemål är grundläggande
- Tydlig struktur, delat ansvarstagande och transparenta beslutsvägar gör processen effektiv och möjliggör för dess olika kompetenser att bidra optimalt
- Processen möjliggör organisatoriskt lärande genom öppenhet, reflektion, erfarenhetsåterföring och kunskapsdelning inom och utom projektorganisationen
- Processen är flexibel och dynamisk och kan hantera förändrade förutsättningar

VÄRDEGRUND:

- Enköping utvecklas bäst i samverkan (kommunens värdegrund)
- Vi bidrar- inte bevakar
- Vi bygger tillit genom nytänkande och engagemang

PROCESS OCH ORGANISATION

TEXT

(BILD)

- Styrgrupp
- Programledning
- Byggaktörer
- Team

SAMVERKAN SOM SKAPAR MERVÄRDE

Ett utvecklat klimatarbete i samverkan

Målet med programmet är att genom gemensamma insatser reducera klimatbelastningen. Från idé till förvaltning genom samverkan och gemensamt åtagande för att uppfylla våra hållbarhetsambitioner om en Klimatneutral stad baserat på ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Arbetet med att utveckla en hållbar stadsdel sker tillsammans mellan kommunen, byggaktörer och partners och experter som ingår i Klimatkontraktet. Utvecklingen av Myran genomförs i en gemensam och tydlig samverkansprocess som möjliggör för samtliga parter att bidra optimalt.

Kunniga och engagerade personer från byggherrar, kommunen och partners har gemensamt arbetat fram vision, gestaltungs- & stadsbyggnadsprinciper samt målområden, inriktningsmål och åtgärder. Tillsammans utgör dessa Hållbarhetsprogrammet. Hållbarhetsprogrammet utgör grunden för det förverkligande som nu ska följa.

Hållbarhetsprogrammet för Myran ska användas i hela processen; från markanvisning, planprogram, detaljplan till projektering och bygglov. Målen och åtgärderna ska dokumenteras och följas upp.

Alla aktörer inom en stad behöver verka åt samma håll för att kommunens klimatmål ska kunna nås. Utgångspunkten är en gemensam vision och målbild där de kommunalt anpassade klimatmålen är en del av kommunens strävan att nå en hållbar framtid.

Vad vi kan åstadkomma tillsammans för att nå visionen om Myran har stått i fokus.

GEMENSAM AGENDA

HÅLLBARHETSPROGRAMMETS SYFTE - EN GEMENSAM AGENDA

Hållbarhetsprogrammet pekar ut vilka målområden, inriktningsmål och åtgärder som är centrala för hållbarhetsarbetet på Myran. Hållbarhetsprogrammets innehåll har formulerats utifrån lokala förutsättningar, behov och utmaningar. Hållbarhetsprogrammets syfte är att uppmuntra byggaktörer (markexploatörer, byggaktörer, arkitekter och fastighetsägare) att jobba efter sina mest hållbara idéer.

För att lyckas att förverkliga målet med Klimatneutrala Enköping 2030 behövs en ömsesidig förståelse och vilja från både privata och offentliga aktörer. Enköpings kommun och byggaktörer och fastighetsägare är nyckelaktörer för att initiera positiva förflyttningar i samhället. För att lyckas krävs att alla aktörer i byggkedjan bidrar till det övergripande målet utifrån sitt delansvar i byggprocessen, sina förutsättningar och det de har egen rådighet att styra över.

Målet med programmet är att genom gemensamma insatser reducera klimatbelastningen. Det övergripande effektmålet är att utsläppen av växthusgaser i Enköping ska vara noll senast 2030. Det är ett utmanande mål som bara går att uppnå om vi samarbetar. Målet är också att genom den dynamiska process som arbetet innebär också testa genomförbarheten av nya idéer. Resultat och erfarenheter förs sedan tillbaka till kommande revideringar av hållbarhetsprogrammet. Det innebär att den kunskapsuppbyggnad, resultat, erfarenheter och arbetssätt sedan kan användas i den fortsatta utvecklingen och målstyrningen av fler stadsdelar i Enköping.

Hållbarhetsprogrammet sammanfattar vägen dit genom fyra prioriteringar för att uppnå kommunens vision om en klimatneutral stad 2030.

- Livsmiljö
- Mobilitet
- Energi
- Ekosystemtjänster

Hållbarhetsprogrammet gäller befintliga och tillkommande aktörer på Myran inom

- Bostäder, lokaler och verksamheter
- Bygg och anläggning
- Mobilitet och transporter

HÅLLBARHETSPROGRAM FÖR MYRAN

Hållbarhetsprogrammet har tagits fram i ett nära samarbete mellan byggaktörerna Aros Auto, GK Blanks, Elgiganten och Specialfastigheter, partners inom Klimatneutrala Enköping; AFRY, Energikontoret i Mälardalen, European samt VAFAB, arkitekterna bakom konceptet ROOT CITY och medarbetare från Enköpings kommuns förvaltningar.

Hållbarhetsprogrammet har tagits fram genom analys, dialog och diskussion baserat på

- FN:s globala hållbarhetsmål för 2030.
- EU:s sex miljömål.
- Sveriges färdplan för ett Fossilfritt Sverige
- Strategi för Levande städer – politik för en hållbar stadsutveckling
- Färdplan för ett hållbart län
- Kommunala styrdokument
- Citylab process för hållbar stadsdelsutveckling i planering och genomförande

- Bo Tryggt 2030
- Lokala identifierade klimatrisker och möjligheter. (koldioxidbudget)
- Prioriteringar från medarbetare och andra intressenter.
- Våra möjligheter att göra verklig skillnad.

(BILD)

Styrdokument för hållbarhetsarbetet

Arbetet med hållbarhetsprogrammet har synkats med planprogrammet på Södra Myran och även projektet "Klimatneutrala Enköping" för att för att skapa en gemensam målbild.

Några exempel på frågor som har identifierats som viktiga att samverka kring

- Gestaltning och utformning
- Attraktivitet
- Trygghet
- Parkering
- Trafik
- Dagvatten
- Förvaltning
- Energigemenskap
- Smarta nät
- Bygglogistik och logistik under byggtiden
- Klimatinvesteringar
- Värme/kyla

HÅLLBARHETSPROGRAMMETS STRUKTUR

Hållbarhetsprogrammets struktur för Myran ställer upp fyra övergripande målområden. Dessa målområden har brutits ned i inriktningsmål med underliggande åtgärder. Till var och en av åtgärderna finns en uppräknig av huvudsakliga åtgärdsaktörer.

Underlaget till målen är bland annat tagna från Enköpings kommuns övergripande hållbarhetsmål, de mål som har fastslagits i Klimatkontrakt för Enköping, beslutade fokusområden inom översiktsplan/fördjupad översiktsplan, överenskomna planeringsprinciper för Myran samt de 17 fokusområden som går att finna i Citylab Action guide. Målen speglar de hållbarhetsutmaningar som kräver extra omsorg, samverkan och innovationskraft för att förverkligas.

SÄKERSTÄLLANDE AV GENOMFÖRANDET

Förutsättningarna för att genomföra hållbarhetsprogrammet stärks genom att framtagandet har skett i bred samverkan mellan byggaktörerna, stadens förvaltningar och experter/partner kopplade till Klimatkontraktet/Viable Cities. Samverkansprocessen ger goda förutsättningar för att ambitionsnivåerna och åtgärderna är förankrade, realistiska och ekonomiskt hållbara för alla parter.

FINANSIERING AV ÅTGÄRDER

Aktörer ansvarar för finansiering och genomförande av åtgärder i sina respektive handlingsplaner. Flera åtgärder kan genomföras genom prioriteringar i befintlig verksamhet, medan andra åtgärder kräver extra finansiering.

GENOMFÖRANDE AV HÅLLBARHETSPROGRAMMET FÖR BYGGAKTÖRER

Hållbarhetsprogrammets stadsbyggnadsprinciper och åtgärder ska implementeras i delprojekten via aktörsspecifika handlingsplaner. Det innebär att respektive genomförandeorganisation bryter ned hållbarhetsprogrammet och applicerar det på sitt projekt och beskriver hur det projektet bidrar till den totala måluppfyllelsen och samverkansprocessen. De aktörsspecifika handlingsplanerna bör vara inbakade i respektive projektplan eller motsvarande.

Byggaktörerna får köpa marken när de har visat hur hållbarhetsprogrammet förverkligas i aktörsspecifika handlingsplaner. De aktörsspecifika handlingsplanerna ska redovisas och kvalitetssäkras för programledningen för Myran. Handlingsplanen godkänns av programstyrgruppen. Enköpings kommun (PLEX) informeras löpande om effekterna som kommer uppnås av respektive handlingsplan. Eventuella avsteg ska motiveras.

Marköverlåtelse sker efter godkänd handlingsplan och beviljat bygglov.

Hållbarhetsprogrammet är en förutsättning för all byggnation inom området, oavsett vilken mark det byggs på. Det gäller också alla eventuella tillkommande aktörer i området och programledningen på Planavdelningen tillsammans med Mark- och exploateringsavdelningen ansvarar för att det säkras genom markanvisningsprocessen.

På privat mark och gällande frågor där kommunen saknar rådighet, men som är viktiga för projektet, bedrivs ett arbete för ökad samverkan.

GENOMFÖRANDE AV HÅLLBARHETSPROGRAMMET I STADENS FÖRVALTNINGAR

Hållbarhetsprogrammet omsätts av kommunens förvaltningar i genomförandet. Programledningen kommer i dialoger med kommunens genomförandeförvaltningar begära att förvaltningar visar handlingsplaner där ambitionerna i hållbarhetsprogrammet säkerställs. Att Enköpings kommun gör åtaganden utifrån hållbarhetsprogrammet på samma nivå som byggaktörerna är avgörande för att skapa engagemang i genomförandet hos de privata byggaktörerna.

UPPFÖLJNING AV HÅLLBARHETSPROGRAMMET/HANDLINGSPLANEN

Resultat av uppföljningen redovisas i en årlig hållbarhetsredovisning. En uppföljning av hållbarhetsprogrammet inklusive stadsbyggnadsprinciperna kommer att utvecklas.

(BILD)

**Ansvar - Så omsätts stadsbyggnadsprinciper och hållbarhetsmål i samhällsbyggnadsprocessen.
Bild på processerna (simbana)**

- Vad gör MEX
- Vad gör PLAN
- Vad för BYGGLOV
- Vad gör KOMMUNIKATION

- Vad för FÖRVALTNINGARNA
- Vad gör BYGGAKTÖRER

UTKAST

HÅLLBARHETSMÅLEN

VISION FÖR DEN HÅLLBARA UTVECKLINGEN AV MYRAN

” Myran ska vara Enköpings klimatsmartaste område och utgöra en attraktiv stadsdel med livaktig och hållbar handel och grönskande parker och gröna stråk som lockar företag, besökare och boende, Myran är Enköpings förebild för klimatneutral stad & hållbar stadsutveckling”

Visionen för Myran är en grön stadsdel som inte bara står förberedd för de utmaningar som framtiden kan komma att innebära utan också tar ledningen för hållbar utveckling av befintliga och nya stadsområden.

Kyrkoherdens fiskevatten knyter samman parkstadens ideal med den nya stadsdelen som innehåller handels- och kontor och bostäder i en modern nod längs Mäljarbanan. Området är en del av staden man gärna går och cyklar till och inom.

Vägar och platser har lyfts med gröna inslag vilket mjukat upp intrycket av industriområde även om verksamheter inom tillverkning och entreprenad fortfarande utvecklas och frodas i området. Successivt omvandlas stadsdelen med kvaliteter som gör att människor kan interagera med varandra, och med naturen, för ett samspel som båda kan dra nytta av. Ekologiska, sociala, hälsorelaterade, ekonomiska och historiska aspekter är alla sammanvävda med varandra i konceptet med den nya produktiva staden - Root City.

Infrastrukturflödena är lösta runt infarterna och man kan vistas och röra sig i området både på ett säkert och trevligt sätt. Även infrastruktur som tåg och bussar är förstärkta i turtäthet. Området är Enköpings framsida. Myran beskrivs som en integrerad del av staden.

Området kommer att präglas av smarta system när det gäller energi, vatten och produktion; hög grönytefaktor och stort inslag av grönska och goda möjligheter till kommunikation, hälsa och rekreation. Denna omvandling och framtida utveckling är utformad för att ske på ett sätt som gör att den rotar sig väl i Enköping och i stadens bakgrund, kultur och historia.

Myran planeras enligt fyra gemensamt fastställda principer baserat på konceptet ROOT CITY:

- Hållbara material - Cirkulärt byggande – Trä – Transparens
- Gröna stråk - Gröna stråk & platser – Grönytefaktor
- Gröna rum - Inomhus/utomhus – Urban odling – Synlighet
- Smarta system - Energi – Mobilitet – Avfallshantering – Infrastruktur – Vatten

MÅLOMRÅDE 1

LIVSMILJÖ - Vi skapar en omsorgsfullt gestaltad livsmiljö där människor trivs

Inriktningsmål

1.1 TYDLIG KARAKTÄR

Myran ska ha en tydlig karaktär som både lyfter det som är unikt med platsen men som också stärker bilden av Enköping i stort. För Myran är ett område med en egen historia, det är viktigt att ta tillvara. Men det är också en plats som står inför omvandling. Nu är det viktigt att vi skapar nya karaktärer och identitetsbärare i form av ny bebyggelse, parker, torg och stråk. Genom att ha en tydlig karaktär kan vi öka värdet och attraktiviteten på området. Då blir Myran en plats som man söker sig till och trivs på oavsett om det är för att bo, besöka eller driva företag. När den parkrika staden Enköping utvecklas till den klimatneutrala grönskande staden kommer det locka invånare och företag som vill vara en del av den utvecklingsresan. Att skapa en plats där man vill vara, lägger också grunden för trivsel, social samvaro och en känsla av gemensamt ansvar.

1.2 NÄRA TILL ALLT

Enköping har länge profilerat sig som "Sveriges närmaste stad". Det begreppet är fortsatt viktigt och staden har utmärkta förutsättningar för att invånarna ska kunna leva ett hållbart och bekvämt liv. Det ska vi ta tillvara, särskilt på Myran som både har en närhet till stadskärnan och ett bra utbud inom området och ett utmärkt kollektivtrafikutbud tack vare närheten till resecentrum. När det är lätt att ta sig mellan vardagens olika målpunkter blir det naturligt att välja hållbara transportsätt, vilket är bra för miljön, hälsan, och man får mer tid över till annat. En nära miljö kan också skapa attraktivt grannskap. I det mindre grannskapet finns en överskådlighet både geografiskt och socialt som många människor trivs med.

1.3 ÖVERBRYGGA BARRIÄRER

Vi ska överbrygga de fysiska och sociala barriärer som finns i och omkring Myran. Att överbrygga fysiska barriärer är viktigt för att uppnå den nära staden med fungerande flöden och hög tillgänglighet. Särskilt fokus ska ligga på att skapa gena och attraktiva passager för gång- och cykel. Det ska vara enklast att färdas med hållbara transporter. Sociala barriärer ska överbryggas för att skapa delaktighet, integration och möten mellan människor.

1.4 UTVECKLA MÅLPUNKTER PÅ MYRAN

Det behövs fler och nya anledningar till att besöka Myran. För besökare och enköpingsbor, både för de som bor i närområdet idag och för de som kommer bo i området i framtiden. Vi vill se spännande och varierande mötesplatser, i olika delar av området, som lockar olika typer av människor och vid olika tillfällen. Attraktiva mötesplatser skapar förutsättningar för socialt samspel mellan människor vilket i sin tur bidrar till identitet och trygghet. Myrans målpunkter ska bindas samman med en tydlig gatustruktur och vara lättillgängliga. Genomgående ska vara att vi skapar plats för, och sätter allt levande i centrum, både människor, djur och natur.

1.5 GOD FÖRVALTNING ÖVER TID

Ett område som tas om hand är attraktivt. Förutom att locka fler att besöka, bo och etablera så skapar det en känsla av trygghet, tillit och ansvarstagande. Vi behöver därför ha en gemensam ambitionsnivå för skötseln av området över tid och ett förhållningssätt där alla aktörer bidrar. Då kan vi skapa väl omhändertagna byggnader och miljöer, men också förutsättningar för gemensamma aktiviteter. I detta sammanhang kan ett lokalt engagemang för platsen och visionen om den klimatneutrala stadsdelen växa fram, vilket bidrar till gemenskap och trygghet.

1.6 TRYGGT OCH SÄKERT

Vi behöver göra Myran tryggt, tillgängligt och säkert för att människor ska trivas i området. Då behövs mer liv och rörelse dygnet runt och en miljö som är anpassad för människor. Just en blandning av människor är en viktig förutsättning för trygghet och säkerhet då det skapar en positiv social miljö där man hjälps åt och agerar om något händer. För att uppnå det behöver Myran bli ett område där man vill, vågar och kan vara. Vi behöver medvetet gestalta den fysiska miljön men den digitala miljön kan också bidra till trygghet och säkerhet om grannskapskänslan även är digital.

(BILD)

Målområdet bidrar framförallt till följande mål i Agenda 2030:

1,3,4,5,8,10, 11, 12

Målområdet bidrar i första hand till uppfyllandet av fördjupade översiktsplanens planeringsprinciper

Fokus 1: Hållbart byggande

Fokus 3: Utbildning- och näringslivsutveckling i en smart stad

Fokus 4: Livet i staden

Fokus 5: Det gröna livsrummet

Fokus 6: Robusta försörjningssystem i en säker stad

Stadsbyggnadsprinciper

Stadsbild i förändring och nya årsringar

Med utgångspunkt i Myrans karaktär och historia och genom att ta tillvara områdets specifika kvaliteter skapas en naturlig variation när området succesivt omvandlas. Befintliga miljöer och byggnader utgör grunden för en tydlig lokal identitet och kan tillgängliggöras och synliggöras på olika sätt. Ett exempel är genom nya platsbildningar eller blickfång där befintliga miljöers värden framhävs och förstärks.

Utvecklingen av Myran innebär stora möjligheter att tillföra området nya kvaliteter och karaktäristiska byggnader, som speglar vår samtid. Dessa nya årsringar kommer i framtiden upplevas som intressanta då de illustrerar dagens ambitioner, inom till exempel hållbart stadsbyggande.

Blandade funktioner och mångfunktionalitet

Myran består idag av industrier, kontor och handel av olika slag. Ambitionen med områdets omvandling är att komplettera, och till viss del omvandla, de funktionerna så att det skapas en blandning av bostäder, handel, service, arbetsplatser, kulturliv och rekreation. När det gäller nya bostäder är det viktigt att planera för blandade upplåtelseformer och framförallt prisnivåer för att locka olika grupper att bosätta sig på Myran.

Att blanda funktioner är viktigt både för att skapa ett bredare utbud för fler och för att ett område som befolkas både dag- och nattetid blir mer levande och tryggt. Ambitionen är också att invånarna i Myran ska ha gångavstånd till de funktioner som de behöver i sin vardag.

De offentliga rummen på Myran ska också bjuda på blandade funktioner och uttryck. De mötesplatser i form av torg, parker, naturområden, lekplatser och aktivitetsytor som skapas ska tillsammans erbjuda ett brett utbud av både hög- och lågintensiva miljöer som lockar olika målgrupper. Ambitionen är att flera funktioner kan samlas på en och samma plats för att skapa möten mellan människor. Men vi ska vara noga med att säkerställa att inte för många behov ska tillfredsställas på samma yta då det riskerar att leda till trängsel, slitage och i värsta fall att ingen målgrupp känner sig hemma.

Medveten skala och utformning

Myrans nya stadsstruktur ska erbjuda varierade, inbjudande och tydliga stadsmiljöer. Det ska finnas en avläsbar indelning av ytor och funktioner där det är lätt att orientera sig. Bebyggelsen ska bjuda på variation i gestaltning, utformning, storlek och användningsområden för att skapa upplevelserika miljöer men också en bredd av olika funktioner.

I Myrans södra delar finns det bästa läget för bostadsbebyggelse och arbetsplatser med direkt anslutning till resecentrum. Det mycket goda kollektivtrafikläget kräver en högre densitet i bebyggelsen för att nyttja marken på allra bästa och hållbara sätt. Här kan med andra ord bebyggelsestrukturen vara tätare. I mellersta Myran kan den nuvarande verksamhets- och handelsbebyggelsen succesivt blandas upp med bostäder och kontor men dock med en något lägre densitet än i det direkt stationsnära läget. I norra delen av Myran, i anslutning till E18 och trafikplats Romberga dominerar handel och verksamheter, ofta i lägre men större byggnader.

Just en blandning av funktioner är viktigt för att Myran ska bli en levande stadsdel både dagtid, kvällar och helger. Bostäder, verksamheter, handel och offentlig service ska integreras så långt det är möjligt.

En detaljrikedom som sätter människan i fokus

Även om bebyggelsen på Myran varierar i storlek och densitet så ska miljöerna som upplevs av människor till fots ha en detaljrikedom som skapar upplevelser och intryck. Det gäller såväl i gaturummet som i parker och på torg. Det innebär framför allt att bottenvåningarna, men även andra delar av bebyggelsen, ska hålla en hög arkitektonisk kvalitet och ha ett gott detaljutförande. En variation av intryck förutsätter en omsorg i utformningen av detaljer, som portar, fönster, skyltfönster, balkonger och burspråk, men kräver även stor omsorg om det offentliga rummets material, kulörer, växter, möblering och utrustning. Det är viktigt med ett driftekonomiskt perspektiv för att säkerställa en långsiktig kvalitet. Vi ska välja hållbara material som blir vackra när de slits.

Utbud och tillgång till konst har stor betydelse för att berika upplevelsen av det offentliga rummet. Konsten kan ta sig uttryck på olika sätt; integrerad i bebyggelsen, genom installationer eller traditionella konstverk på platser och längs stråk eller som del av till exempel en lekplats. Denna typ av inslag är viktiga att ha med när Myran omvandlas då det är kvaliteter som helt saknas idag.

Genomgående material skapar karaktär

Myrans tillkommande bebyggelse ska uppföras med hållbara och enhetliga material. Enhetligt material, kulörer, byggnadsdelar och detaljer i så stor utsträckning som möjligt skapar en gemensam karaktär och bidrar till stadsdelens unika prägel.

Av alla byggnadsmaterial intar trä en särställning. Det är ett förnybart och ekologiskt, miljövänligt och klimatsmart material.

Genom att välja trä som huvudsakligt byggmaterial kan koldioxidavtrycket mångfaldigt minskas jämfört med en traditionell stomme i stål eller betong. Trä är ett material som under tiden då det växer binder koldioxid. På så sätt påverkar det jämfört med stål och betong både luft och vatten minimalt.

Trä produceras i Sverige och väger dessutom betydligt mycket mindre än både stål och betong. Det minskar antalet transporter men har också stora fördelar arbetsmiljömässigt. Därutöver är träets strukturella prestanda hög och dess tryckhållfasthet liknar den hos betong. Genom att trä är naturligt isolerade behövs dessutom mindre energi för att värma byggnader av trä än av stål och betong.

Förutom trä är glas ett prioriterat material på Myran. En stad vars byggnader medger rikligt med visuell kontakt mellan utsida och insida har goda förutsättningar för att upplevas som en trygg och välkomnande. På så sätt får de som brukar byggnaderna möjlighet till utblickar samtidigt som de som rör sig utanför får uppleva en byggnad som innehåller liv och rörelse.

Dessutom släpper transparenta material, som glas, in naturligt dagsljus som är centralt för människors välbefinnande. För den nya bebyggelsen på Myran föreslås därför fasaderna innehålla en stor andel glas, inte minst i gatuplan i stråk där människor rör sig.

Varje aktör måste givetvis hitta ett helhetsperspektiv där den planerade byggnadens funktion, arkitektur och teknik optimeras tillsammans med hållbarhet och ekonomi.

Privata och offentliga miljöer i samspel

För att skapa ett rikt gatuliv behöver bebyggelsens utformning anpassas till de olika stråk som går igenom Myran. Principiellt ska entréer placeras mot gator eller torg. Detta kommer dock variera inom området och över tid då bebyggelsen idag framförallt består av verksamhets- eller handelslokaler som ligger centrerat på fastigheten med generösa parkeringsytor som entré mot gatan.

För tillkommande nya bostäder ska det som regel finnas gårdar med en privat eller halvprivat karaktär. Övergången mellan offentligt och privat kan se olika ut beroende på förutsättningar på platsen men det är viktigt att gränsen däremellan går att utläsa och överblickbarheten är god. Stängsel, höga häckar och andra hinder ska bara användas i undantagsfall.

I smala gaturum eller tätbefolkade stråk, till exempel kring resecentrum ska bebyggelse placeras ut mot gatan och gränsen mellan offentligt och privat ligga i fasadliv. I dessa lägen krävs en medveten placering och utformning av entréer för att säkerställa dörruppslag. Längs gator med få eller inga verksamheter i bottenvåningarna kan dock halvprivata zoner utanför entréerna berika gatumiljön och skapa möjlighet till spontana möten.

Åtgärder:

(Formuleringar av åtgärder kan justeras i slutversion för förtydligande)

	ÅTGÄRD	Åtgärdsaktör
1.1.1	Stadsbyggnadsprinciperna för arkitektonisk kvalitet ska följas	Alla
1.2.1	Alla åtgärder hanteras inom ramen för stadsbyggnadsprinciper	Alla
1.3.1	Minska barriäreffekt, t ex genom att göra tunneln vid resecentrum och viadukten där järnvägen korsar Salavägen attraktivare och tryggare .	Kommun
1.3.2	Vi öppnar upp strukturen österut mot Älvdansen och västerut mot Romberga genom att skapa fler och attraktivare stråk mellan områdena .	Kommun
1.4.1	Existerande målpunkter tas tillvara och ges möjlighet att utvecklas. Vi ska komplettera med nya aktiviteter och platser där olika målgrupper kan mötas .	ALLA
1.4.2	Skapa nya målpunkter som ger anledning till att besöka stadsdelen.	ALLA
1.4.3	Skapa förutsättningar för föreningar att etablera sig på området .	ALLA
1.4.4	Multifunktionella taklandskap som möjliggör odling, energiproduktion, ekosystemtjänster och social samvaro.	Byggaktör
1.4.5	Vi skapar nya platser för rekreation och spontanidrott i området.	Kommun
1.4.6	Ny destination och mötesplats vid Magasinsladan och kenvättstomten	Kommun/bygg
1.4.7	Förverkliga Root citys trätorn som en plats för möte, utsikt och pedagogik. Vi ska säkerställa driften av platsen tidigt i processen .	Kommun
1.4.8	Ny målpunkt för rekreation, för lärande och utveckling kring biologisk mångfald vid naturområdet och grodparken.	Kommun
1.4.9	Ett entréorg byggs norr om järnvägstunneln.	Kommun
1.5.1	Återbruk av material, både ur ett hållbart, ekonomiskt och konstnärligt perspektiv, t ex byggmaterial, men även skyltar, objekt, bilder, maskindel etc..	Byggaktör
1.5.2	Skapa invånarna att ta hand om sin del av området, tex genom grönska på alla nivåer. Mötesplats för grannskapet.	Byggaktör
1.6.1	Komplettera med bostäder där förutsättningar finns skapa en mänsklig närvaro över hela dygnet.	Byggaktör
1.6.2	Vi ska säkerställa trygghet och attraktivitet även under byggtiden med till exempel flöden och stråk samt tillfälliga aktiviteter/evenemang .exempel information/visualisering/belysning/konst.	Byggaktör
1.6.3	Vi använder teknik som bevakar och slår larm vid offentliga och allmänna platser.	Kommun

Synergier och målkonflikter

TEXT

Synergi: Kommunikation stadsdel, medborgardialog, platsvarumärke, kultur

Målkonflikt: grönyta/exploatering.

Synergi: mobilitet- mindre behov av att resa med fordon.

Synergi: stadsbyggnadsprinciper

Synergi: Mobilitet.

Målkonflikt: Inventering av målpunkter, bevara och utveckla och komplettera målpunkter.

Synergi: Root city, ekosystemtjänster, näringsliv

Synergi: Energi/ekosystem. Kunskap & kommunikation

Synergi: Ekosystemtjänster och mobilitet

UTKAST

MÅLOMRÅDE 2

MOBILITET - Vi tar fram klimatsmarta och attraktiva lösningar för mobilitet och transport

Persontrafiken orsakar mest koldioxidutsläpp i Enköping. Eftersom våra koldioxidutsläpp lagras i atmosfären och driver den globala temperaturökningen är det av yttersta vikt att vi får minska transporterens klimatpåverkan. Det gör vi dels genom att ställa om till fossilfria och hållbara transporter genom till exempel utbyggnaden av laddinfrastruktur och att skapa attraktiva och klimatsmarta transporter och mobilitetstjänster. Människor och varor måste transporteras. - vi ska bara göra det smartare.

Inriktningsmål

2.1 BETEENDEFÖRÄNDRINGAR OCH MOBILITETSTJÄNSTER

Myran ska bli ett område där olika mobilitetstjänster är lättillgängliga, väl integrerade i området samt omsorgsfullt utplacerade. Utveckling och utbud av mobilitetstjänster ska även ske i andra delar av Enköping för att nå störst effekt och Myran kan vara testbädd och förebild. Återkommande insatser med syfte att påverka boendes, arbetares samt besökares resval ska användas flitigt i hela Myran och anpassas till Myrans olika delars förutsättningar.

2.2 LÄTT ATT LEVA UTAN EGEN BIL

I Myran ska det vara lätt att leva utan egen bil och det ska vara lätt att ta sig fram med andra färdmedel än bil. Behov av att resa och särskilt resa med bil ska minska. För att nå målet är det viktigt att tillgång till och kvalitet för hållbara färdmedel är hög, inte bara i Myran utan även i övriga delar av Enköping.

2.3 ATTRAKTIVA OCH INBJUDANDE TRAFIKMILJÖER

De hållbara färdmedlen ska prioriteras och detta ska tydligt framgå från gestaltning av trafikmiljöerna. Gaturummet ska vara till för alla och i bostadsområdena är biltrafiken gäst. Attraktiva och mysiga mötesplatser ska vara vanligt förekommande inslag längs med gatorna i stadsdelen Myran.

2.4 HÅLLBARA LOGISTIKLÖSNINGAR

I Myran ska det utvecklas och tillämpas innovativa lösningar för att leverera varor till både verksamheter och bostäder. Varutransporter ska vara effektivare, ta mindre plats och inte orsaka buller eller föroreningar.

(BILD)

Målområdet bidrar framförallt till följande mål i Agenda 2030:

1,3,4,5,8,9,10,11,12,13

Målområdet bidrar till uppfyllandet av fördjupade översiktsplanens planeringsprinciper:

Fokus 1: Hållbart byggande

Fokus 2: Hållbara transporter

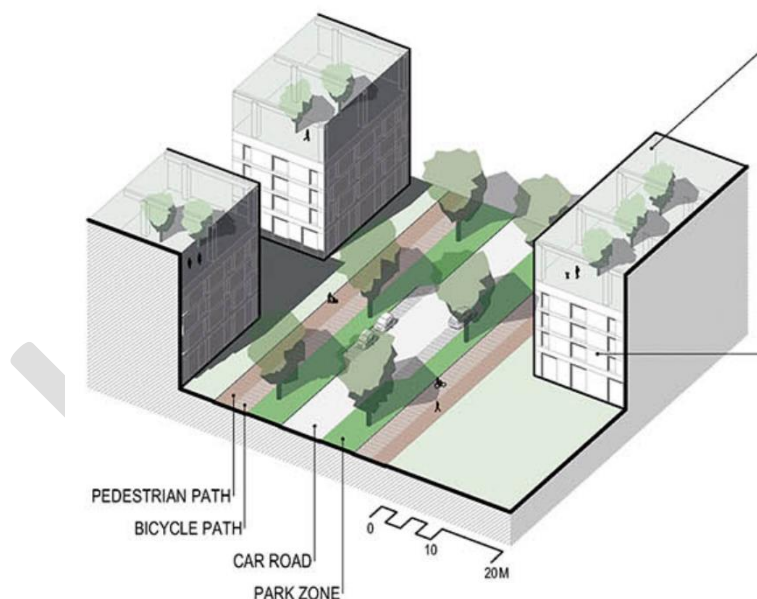
Stadsbyggnadsprinciper

Gestaltning för aktiva gaturum och hållbara transporter

Gatorna inom Myran är i dag starkt dominerade av biltrafik med breda körbanor, smala eller obefintliga gång- och cykelbanor och stora markparkeringar. När Myran omvandlas behöver gatorna tydligare prioriteras och delas upp för olika färdmedel. Det ska fortsatt gå att ta sig till och genom området med bil men gång, cykel och kollektivtrafik ska ges prioritet.

Prioriteringen av gång- och cykeltrafik ska avspeglas i stadsrummen. Gångbanor och cykelvägar ska vara separerade från varandra och ges funktionella och generösa mått. Samtidigt ska utformningen av gator och torg ges en skala som står i proportion till dess funktion och omgivande bebyggelse. Området ska gestaltas för att upplevas i ett långsamt tempo, med ett småskaligt gatunät som erbjuder många och gena kopplingar genom området.

Gatumiljön ska erbjuda fler funktioner än bara transport och vara varierad och upplevelserik med både grönska och gatuträd så väl som en medveten placering av verksamheter och aktiviteter i bottenvåningarna. Oavsett om gatan domineras av bostäder eller verksamheter ska en öppen karaktär med täthet mellan entréer eftersträvas.

Koppla samman staden

Utvecklingen och omvandlingen av Myran ska bidra till att binda samman områdets olika delar med varandra men också området med sin omgivande stad. De offentliga rummen och gång- och cykelstråken ska hänga samman och vara tillgänglig och lätta att orientera sig i. För att uppnå en god orienterbarhet kan den fysiska utformningen ge information om var man är och vart man kan ledas vidare. Andra viktiga verktyg är skyltning och siktlinjer.

De små och stora stadsrummen ska bindas samman med stråk och på det sättet bli noder och mötesplatser som kan locka olika människor. Det ska kännas sömlöst att förflytta sig inom och till och från Myran. Vi ska särskilt fokusera på stråk för gående och cyklister, säkra och trygga passager och minska olika barriäreffekter.

Områden med industriell karaktär eller större grönområden kan upplevas som otrygga och otillgängliga och därmed utgöra barriärer, fysiskt som mentalt. Stråk som finns eller planeras i dessa lägen måste utvecklas med särskild omsorg så att möjligheten att röra sig tryggt under alla tider på dygnet ökar.

Ge plats för god mobilitet

På Myran ska vi skapa utrymme och prioritet för hållbara transportsätt. För cykel kan detta säkerställas genom en stor andel cykelparkeringsplatser på såväl kvartersmark som allmän plats. Cykelparkeringsplatser ska vara säkra och trygga. Byggnader, platser och stråk ska gestaltas medvetet så att ytor och funktioner för cykel integreras på ett naturligt sätt i stadsmiljön.

När det gäller bilens framkomlighet varierar behov och möjligheter mellan området norra och södra delar. I norra Myran skapar motorvägen, trafikplatsen och handelsverksamheterna sina förutsättningar och bilen kommer fortsatt behöva ha en god tillgänglighet. Däremot behöver stråk renodlas så att även andra färdmedel ges prioritet.

I södra Myran skapar resecentrum och kollektivtrafikutbudet goda förutsättningar för nya boende ska kunna gå, cykla och åka kollektivt i stor utsträckning. I de inre kvartersstrukturerna kan vissa gator vara i det närmaste bilfria. Bilar ges begränsat med utrymme genom låga parkeringstal för boende, verksamheter och handel på privat och offentlig mark.

I hela området ska det finnas ett stort utbud av mobilitetstjänster, vilket både kräver yta och samarbete mellan fastighetsägare och verksamheter. Användning av elbilar och andra miljöbilar uppmuntras och premieras genom en god tillgång till laddstolpar och bilpoolsbilar.

Gestaltning av mobilitetshus

Inom Myran finns idag stora markparkeringar. När stadsdelen omvandlas är planeringsprincipen att så mycket parkering som möjligt ska samlokaliseras i gemensamma parkeringsanläggningar. I dessa så kallade mobilitetshus ska fler funktioner erbjudas, till exempel mc- och cykelparkering, laddningsstationer, elfordonspooler, smarta leveransskåp och cykelservicestation.

Mobilitetshuset behöver dimensioneras utifrån Enköpings kommuns parkeringsnorm/riktlinjer i sin funktion. Men det är också viktigt hur byggnaden gestaltas. Mobilitetshuset ska bidra med arkitektoniska kvaliteter i stadsmiljön och med sin placering och utformning uppmuntra till hållbara transportsätt. Samma planeringsprinciper som råder för verksamheter och bostäder ska gälla vid utformning av mobilitetshus, tex ambitionerna om material och detaljrikedom.

Ta tillvara Myrans kollektivtrafiknära läge

En frekvent, kapacitetsstark och lättillgänglig kollektivtrafik är en stor styrka i omvandlingen av Myran. Kollektivtrafikens rum ska formas som en integrerad del av staden och hållplatser och resecentrum ska vara funktionella bytes- och väntplatser men också erbjuda de resande en inbjudande miljö, med möjlighet att stanna till och göra ärenden. Även stråken som leder gående och cyklister till tåg och bussar ska vara tillgängliga och tydlig peka ut vägen till kollektivtrafiken.

För att dra nytta av det goda kollektivtrafikläget ska vi samla viktiga funktioner som handel, service och skola till kollektivtrafiknoder. Särskilt personintensiva verksamheter är även lämpliga i dessa lägen.

Med en bra blandning och intensitet runt resecentrum så underlättas vardagslivet utan privat bil. Av den anledningen eftersträvas generellt högst täthet i bebyggelsen nära resecentrum.

Nya transportmedel kommer kräva nya stråk och stadsstrukturer. Vi behöver vara öppna för en sådan utveckling tex med självkörande mindre bussar. Vi ser gärna innovationsprojekt/testbäddsprojekt inom Myran och behöver då kunna arbeta flexibelt med gaturummet över tid.

Åtgärder

(Formuleringar av åtgärder kan justeras i slutversion för förtydligande)

2.1.1	Etablera micromobilitetstjänster i Myran.	Kommun/byggaktörer
2.1.2	Etablera cykelpool (elcyklar, lådcyklar, låne-cyklar) i Myran	Byggaktörer
2.1.3	Främja etablering av bilpool i bästa läge	Byggaktörer
2.1.4	Vi bygger med flexibla och lägre P-tal	Kommun
2.1.5	God tillgång på leveransskåp	Aktörer
2.1.6	Vi använder styrmedel för parkering för att minska bilanvändning	Kommun/byggaktörer/BID
2.1.7	Samordna med kommunens egna fordon med bilpool.	Kommun
2.2.1	Utvecklad kollektivtrafik med fler och tätare turer samt anropsstyrd för att möjliggöra resandet även senare på kvällen och helger.	Kommun/Region
2.2.2	Utveckla fler möjligheter till hemleveranser	Byggaktörer
2.3.1	Framkomlighet för motorfordon i det småskaliga vägnätet begränsas genom att minska hastigheter för biltrafik.	Kommun
2.3.2	Utveckla gångfartsområden	Kommun
2.3.3	Planera och bygg efter prioriteringsordning i trafikstrategin	Kommun
2.4.1	Bygglogistikcenter med möjlighet till samtransporter.	Kommun/byggaktörer
2.4.2	Uppställningsytor för långtradarsläp	Kommun
2.4.3	Om/samlastningscentral i ytterområdet. Utveckla här laddinfrastruktur eller tankning med andra fossilfria bränslen för tunga fordon vid denna plats	Kommun
2.4.4	Fossilfria mindre fordon för leveranser används inom Myran-området.	Alla
2.4.5	Utveckla tidsstyrning för leveranser	Kommun/byggaktörer

Synergier och målkonflikter

Synergi: Ekosystemtjänster och Livsmiljö

Synergi: Livsmiljö

Synergi: Ekosystemtjänster och Livsmiljö

MÅLOMRÅDE 3

ENERGI - Vi bygger en stadsdel där den bebyggda miljön utgör ett system där alla enheter samverkar och skapar den klimatneutrala staden

Byggnader genom hela dess livscykel står för en substantiell del av städens energianvändning och det är tydligt att byggnadernas energieffektivitet är avgörande för Myran möjligheter att uppnå sina inriktningsmål. Om Myran ska bli en förebild för hållbar stadsutveckling måste Myrans byggas och förvaltas mer energieffektivt än nya byggnader i allmänhet. För att den producerade energin ska användas så effektivt som möjligt utvecklas innovationsprojekt inom Smart stad/smarta nät.

För att nå ambitionerna inom energiområdet ska alla aktörer på Myran arbeta för en effektivare resurshushållning och för minskade utsläpp av koldioxid. Vi ska se på och värdera energi för minskad resursanvändning och klimatpåverkan.

Inriktningsmål

3.1 MYRAN FÖRSÖRJS MED LOKALT PRODUCERAD, FÖRNYBAR OCH ÅTERVUNNEN ENERGI

Myran är våra byggnader energieffektiva och självförsörjs med egenproducerad, närproducerad och grön el. Förnybar energi, exempelvis lokalproducerad solexel, och lokala lagringsmöjligheter är centrala frågor.

En viktig nyckel för framgång är samarbetet, engagemanget och att gemensamt hitta lösningar aktörerna emellan. Samarbetsformen är själva innovationen för projektet. Våra byggnader är energieffektiva

3.2 FRÅN AVFALL TILL RESURS

På Myran minimeras resursförbrukningen genom att återanvända och återvinna material och produkter i en så hög utsträckning som det bara går. Genom en väl planerad hantering ökas återbruk och återvinning i stadsdelen. Vi skapar, utvecklar och utnyttjar cirkulära flöden där användningsområden av förbrukat material blir alltmer vanligt förekommande. Cirkulärt byggande innebär också nya arbetssätt och det utvecklas på Myran. Dessutom möjliggör vi och utvecklar delningsekonomin i Enköping.

3.3 RESURSEFFEKTIVA BYGGNADER MED MINIMAL KLIMATPÅVERKAN

Smart byggande och smarta byggnader ger minskad klimatpåverkan. Med livscykelanalys beräknas klimatpåverkan under hela livscykeln och skapar klimatsmart planering från början till slut. Stadsdelen byggs genom smarta och resurssnåla byggmetoder, hållbara transporter och där de framtida flexibla byggnaderna ger minimal miljöpåverkan.

3.4 RESURSEFFEKTIVA VATTEN- OCH AVLOPPSSYSTEM

För att möta framtidens utmaningar med klimatförändringar arbetar vi aktivt med hållbara lösningar för vatten- och avlopp (inklusive dagvatten). Dagvatten är en resurs som vi ska optimera användningen av. Lokala, kretsloppsbaseade system spelar en viktig roll i att nå målet. Vatten i urbana miljöer ses som en mycket viktig resurs för naturen och människan.

3.5 GIFTFRI LIVSMILJÖ

Vi tar ansvar att skapa en frisk och hälsosam miljö för Enköpings invånare. För att skydda människors hälsa och den biologiska mångfalden ska spridningen av farliga ämnen förebyggas och minska. Målet är att så långt det är möjligt öka användningen av giftfritt material och förebygga användningen av fel produkter & material och därmed skapa miljöer där allt levande trivs.

3.6 SMARTA STADEN

Smart stad är en fullskalig test bed för utveckling av ny teknik och nya klimatsmarta lösningar i samarbete mellan privata aktörer och Enköpings kommun. Området kommer att utvecklas med planerad start 2023. Smart stad/smarta nät hänger ihop med kommunens energi- och klimatplan där arbetet med en uppdatering påbörjas 2023. Området är också sammankopplat med kommunens digitaliseringsplan som är under arbete och förväntas vara klar under 2023.

(BILD)

Målområdet bidrar framförallt till följande mål i Agenda 2030:

1,3,5,6,7,8,9,10,11,12,13

Målområdet bidrar till uppfyllandet av fördjupade översiktsplanens planeringsprinciper:

Fokus 1: Hållbart byggande

Fokus 3: Utbildning- och näringslivsutveckling i en smart stad

Fokus 4: Livet i staden

Fokus 5: Det gröna livsrummet

Fokus 6: Robusta försörjningssystem i en säker stad

Stadsbyggnadsprinciper

Energieffektiva hus med kvalitet och långsiktighet

Den redan bebyggda miljön är en resurs som vi behöver bli bättre på att ta hand om och återanvända. Det mest hållbara vi kan göra är nämligen att använda det vi redan har investerat i, både ekonomiskt och byggnadsmaterialmässigt. När vi hittar sätt att använda det material vi redan har på platsen skapas nya och unika kvaliteter.

På Myran vill vi se hållbar arkitektur, alltså byggnader med hög gestaltningsmässig ambition och byggteknisk kvalitet. Byggnader ska utformas och konstrueras för en lång livslängd, med giftfria och sunda material som åldras vackert över tid. En byggnad av hög kvalitet gör den värd att våra och underhålla under decennier.

Genom kloka design- och materialval med fokus på att återanvända, återvinna, förnybara och klimatneutrala material vill vi skapa energieffektiva hus med låg förbrukning och där den energi som används är förnybar. Inomhus ska byggnaderna erbjuda en komfortabel och hälsosam miljö, avseende ljusinsläpp, ljudnivåer och luftkvalitet.

Vi tar tillvara på solenergin och ljuset

Byggnader utformning har betydelse för energianvändningen. Behovet av energi kan minskas genom att optimera byggnadsvolymer, ha en genomtänkt placering samt genom att välja energisnåla tekniska system. Det är viktigt att säkerställa god tillgång till dagsljus både inomhus och utomhus, till exempel genom tekniska lösningar som möjliggör energieffektiva fönster med gott ljusinsläpp och en medveten gestaltning av offentliga rums solbelysta och skuggade lägen.

På Myran ska potentialen i förnybar energi tas tillvara och nya lösningar uppmuntras. Med rätt utformning och placering kan värme från solen tas tillvara eller avskärmas för att hushålla med uppvärmnings- och kylinsatser. Vi ska också skapa goda förutsättningar för att utvinna solenergi i fasade och på tak. Detta kan påverka gestaltningen av såväl byggnader som offentliga platser. Tekniska anordningar, till exempel solceller, ska vara med som en medveten förutsättning vid gestaltandet av byggnaden eller platsen. De tekniska lösningarna ska kunna tas bort eller ersättas med nyare teknik utan att detta påverkar byggnadens gestaltning och karaktär i stort.

Åtgärder

(Formuleringar av åtgärder kan justeras i slutversion för förtydligande)

3.1.1	Utveckla och samverka kring Smarta nät/energi-gemenskap	ENA ENERGI/KOMMUN/BYGGAKTÖRER ETC
3.1.2	Använd klimatvänlig närkyla/fjärrkyla	ENA ENERGI/KOMMUN
3.1.3	Använd klimatvänlig närvärme/fjärrvärme	ENA ENERGI/KOMMUN
3.1.4	Vi främjar innovativa lösningar för energi/elproduktion samt lösningar för lagringar av energi	ENA ENERGI/KOMMUN
3.1.5	Vi bygger energieffektiva byggnader/byggnaders energiprestanda (klass A/B)	Byggaktörer
3.1.6	Byggnadens projekterade energiprestanda redovisas i samråd med Enköpings kommun under bygglovsprocessen..	Byggaktörer
3.1.7	Energireducering med evaporativ kylning. Ställningstagande gällande att använda vatten till kylning eller ej, sk. evaporativ kylning. Regnvatten/dagvatten/forskningsuppdrag. Återvinna vatten från luften till systemet/cirkulär	Kommunen
3.2.1	Fastighetsnära leveranser och delningstjänster	Byggaktörer
3.2.2	Arbeta aktivt med att förebygga uppkomsten av avfall genom bl a återbruk	Alla
3.2.3	Arbeta med att öka återbruk av byggmaterial och därigenom stärkt utbud och ökad efterfrågan	Byggaktörer
3.2.4	Designa för återbruk och beakta livscykelperspektivet vid utformning av och materialval av byggnader och anläggningar	Byggaktörer
3.2.5	Mängden restavfall ska minska	Alla
3.2.6	Innovativa lösningar för avfallshämtning	Vafab

3.2.7	Vi utvecklar arbetssätt för att öka renligheten av avfall	Alla
3.3.1	Ständigt arbeta med att sänka klimatpåverkan .Alltid 1-2-3 dvs krav på klimatberäkningar för byggnaden i ett tidigt skede. Vidta åtgärder för att sänka klimatpåverkan med XX%. Gör en ny uppdaterad klimatberäkning	Byggaktörer
3.3.2	Använd lösningar för att återbruka gråvatten	Byggaktörer
3.3.3	Byggnader med varierad funktion. Säkerställ om byggnadens stomtyp och rumsmått är tillräckligt flexibla och rumshöjden tillräckligt hög för att tillåta en varierad användning över tid.	Byggaktörer
3.3.4	Beakta/Använd checklistan "Resurseffektiv byggnad"	Byggaktörer
3.4.1	Skörda regnvatten/spillvatten - utomhus & inomhus	Alla
3.4.2	Tekniska byggandslösningar för att minimera effekten av skyfall	Alla
3.4.3	Vidta åtgärder för en låg vattenförbrukning /spara på vatten)	Byggaktörer
3.4.4	Utveckla och erbjud ett optimalt VA-system	Kommunen
3.5.1	Använd byggprodukter som inte innehåller farliga ämnen.	Byggaktörer
3.5.2	För loggbok för material & kemikalier	Byggaktörer
3.5.3	Nolltolerans på kopparledningar på tappvatten	Byggaktörer
3.6.1	<i>IT-säkerhet och integritet</i>	
	<i>Artificiell Intelligens</i>	
	<i>Digital Tillit & Cybersäkerhet</i>	
	<i>5G-aktiverade stad & wifi6 (6G)</i>	
	<i>Internet of Things</i>	
	<i>Datavisualisering</i>	
	<i>VR/AR</i>	
	<i>Information och kunskapshöjande åtgärder</i>	

Synergier och målkonflikter

Synergi: Livsmiljö, Ekosystemtjänster.

Synergier/konflikter med smarta principer för ledningssamordning i mark.

Synergi: Kvalitetssäkra återbruk/material

Synergi: Ekosystemtjänster och Livsmiljö

Synergi/konflikt: Gifter i mark, Hantering av massor, Ekosystemtjänster

MÅLOMRÅDE 4

EKOSYSTEMTJÄNSTER - Vi skapar en stadsdel där människa och natur är i samspel för en resilient och levande stad

Ekosystemtjänster är naturens alternativ till människans tekniklösningar som konstruerats för att kunna hantera utmaningar som nederbörd och höga temperaturer. Grönytor och våtmarker magasineras vatten från häftiga skyfall, vegetation bidrar till svalka samtidigt som den kan öka inlagringen av koldioxid i mark och vegetation och renar både luft och vatten från föroreningar. Vidare hjälper insekter till med att pollinerar växter. Bin humlor och fjärilar är de viktigaste pollinatörer natt, som höjer så väl skörd som kvalitet i många viktiga grödor.

Grönytefaktor är ett styrinstrument för att säkerställa grönskande utemiljöer. Det är ett poängsystem där sociala och ekologiska värden i utemiljön räknas samman till den ekoeffektiva ytan. Att införa grönytefaktor för är en bra lösning som subventionerar kostnader för byggherrar som inkluderar naturvärden. När byggherrarna bygger planteras samtidigt mycket vegetation för att gynna ekosystemtjänster, den biologiska mångfalden samt förbättrar dagvattenhanteringen på platsen.

Inriktningsmål

4.1 BEVARA OCH UTVECKLA NATUR OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Naturens kretslopp har en otrolig förmåga till anpassning och att utgör habitat för många arter. För att säkerställa att befintliga naturvärden identifieras, bibehålls och utvecklas med en sammanhängande struktur som i sin tur skapar fler ekosystemtjänster stärks också områdets resiliens. Nya miljöer skapar potentialer för att tillföra biologisk mångfald utifrån nya sammanhang. Biologisk mångfald är en STÖDJANDE ekosystemtjänst vilket innebär att det är grunden för alla andra ekosystemtjänster

4.2 SAMMANHÄNGANDE GRÖNA OCH BLÅ STRUKTURER FÖR KLIMATANPASSNING

Genom att ta vara på viktiga delar av befintlig natur och skapa gröna och blå strukturer i stadsväven skapas förutsättningar för ett flertal viktiga klimatanpassningstjänster såsom omhändertagande av dagvatten, skugga, parkbris med mera. De gröna och blå strukturerna bidrar också till att ge bättre förutsättningar för spridningsvägar också för biologisk mångfald (stödjande EST) och bidrar i sin tur till kulturella tjänster. Planeringsprincipen 3-30-300 (3 träd från fönstret, 30% krontäckningsgrad, 300 m till grönyta) är ett utgångsvärde för planeringen i Myran. Inriktningsmålet representerar i huvudsak de REGLERANDE ekosystemtjänsterna, men även FÖRSÖRJANDE (ex. grundvattenbildning)

4.3 GOD TILLGÅNG TILL VARDAGSNÄRA NATUR,REKREATION OCH AKTIVITETER

Genom att skapa förutsättningar för rekreation och vistelse i naturen skapas platser för både aktivitet och andrum i närhet till såväl arbetsplats som bostad. Här kan du uppleva naturens årstidsväxlingar och ladda dina batterier. Målet representerar de KULTURELLA ekosystemtjänsterna och har en direkt koppling till såväl folkhälsa som att skapa attraktiva livsmiljöer.

4.4 FRISK LUFT

Tillgång till frisk luft är viktigt för hälsa och välmående för såväl människor som flora och fauna. I Myran ska luftkvaliteten förbättras (eller iallafall bibehållas?). Luften vi andas och dofterna vi möter slår an till något i oss människor och skapar positiva, såväl som negativa, upplevelsvärden.

Målet representerar en REGLERANDE ekosystemtjänst

4.5 GOD LJUDMILJÖ

En god ljudmiljö är en förutsättning för välmående och hälsa. På Myran påverkar ljudmiljön den fysiska planeringen för att skapa en så attraktiv ljudmiljö som möjligt.

Målet representerar en REGLERANDE ekosystemtjänst och påverkar till stor grad upplevelsen av KULTURELLA ekosystemtjänster.

4.6 SKAPA LJUS OCH MÖRKER I BALANS

Ljus- och mörkermiljöer ska bidra till upplevelsen av ökad trygghet för människor och samtidigt ge förutsättningar för djurlivet.

Målet representerar en REGLERANDE ekosystemtjänst men är en stor påverkan för KULTURELLA ekosystemtjänster och även STÖDJANDE.

(BILD)

Målområdet bidrar framförallt till följande mål i Agenda 2030:

1,3,5,6,10,11,13,15

Målområdet bidrar till uppfyllandet av fördjupade översiktsplanens planeringsprinciper:

Fokus 4: Livet i staden

Fokus 5: Det gröna livsrummet

Fokus 6: Robusta försörjningssystem i en säker stad

Stadsbyggnadsprinciper

Gröna och blå stråk och platser för rekreation och vistelse

Enköping har skapat sig ett anseende som parkernas stad. En beskrivning som det finns anledning att vara mycket stolt över och som skapar mervärde för många människor i staden. Denna princip om parker i staden ska även injiceras på Myran.

Gröna stråk ska bilda ett nätverk över hela området som gör det säkert, tillgängligt och stimulerande för fotgängare, cyklister och trafikanter att vistas och röra sig mellan olika platser inom stadsdelen. En stad vars planering och stadsbyggnad främjar mänsklig motion och aktivitet är en stad som främjar ett hälsosamt liv. Detta är linje med den landsberömde Enköpingsdoktorn Doktor Ernst Westerlunds behandlingsprogram som förordade motion som en form av terapi.

Samtidigt ska rörelsen ackompanjeras av ett stort inslag av växtlighet eller vatten så att vi skapar en sammanhållen grön och blå struktur.

Gemensamt för alla platser och stråk är att de utifrån sin funktion ska vara omsorgsfullt gestaltade miljöer. Vi ska forma platser och stråk utefter kunskap om lokalklimat och ekologiska samband för att skapa platser där alla kan trivas. Myran ska vara en unik och upplevelserik plats för såväl människor, djur och växter, under hela året.

Gröna rum ute och inne

Det kalla klimatet i Sverige skapar en förhållandevis kort vegetationsperiod - den period då det är tillräckligt varmt och fuktigt för växer att gro. Denna period kan också ses som den period på året då vi människor i regel kan tycka att det är behagligt att vistas utomhus, denna period vill vi förlänga på Myran.

Längs med de gröna stråk som planeras i området och i anslutning till och på toppen av nya och befintliga byggnader föreslås därför nya rum byggas. Väl inne i dessa väderskyddade rumsligheter, som enklast kan beskrivas som glasade huskroppar, ska känslan av att samtidigt vara både inomhus och utomhus infinna sig. Syftet med de gröna rummen är både att genom mer grönska skapa fler ekosystemtjänster men också bidra till möten mellan människor och social samvaro.

Även kvarteren ska stärka upplevelsen av att Myran är ett grönskande område. Vi ser gärna nya sätt att integrera vegetation på tak och fasader. Men "grön bebyggelse" ska som regel betraktas som ett komplement till, och inte en ersättning för, väl fungerande gröna bostadsgårdar. Bostadsgårdar ska därför planeras med goda ljusförhållanden och planteringsdjup som möjliggör träd och annan högvärdig vegetation. Detta är särskilt viktigt i miljöer där barn vistas och då ska både kvalitet och storlek anpassas för det antal personer som ska vistas där.

Stadsodling

I den globala värld vi lever i idag finns det ett samband mellan växtbaserad kost och god hälsa. Förenklat sett kan man säga att det som är bra för miljön också är bra för människan. Vistelse i miljöer med inslag av grönska och natur har dessutom dokumenterat positiva effekter på människors välbefinnande.

Den stadsbyggnadsmässiga tolkningen av detta är att skapa utrymme i staden för odling och rekreation. Många av de nya glasade rum som är tänkta att växa fram i området är därför tänkta att användas för urban privat- och produktionsodling. Dessa "gröna rum" medger därmed en förlängd period eller året-runt-period för växter att växa samtidigt som ekosystemtjänster och mänskligt välmående främjas.

För att främja denna möjlighet till urban odling på Myran ska vi utforma bebyggelsen med optimala odlingsförutsättningar. Odling kan till exempel integreras i byggnader som har en annan huvudsaklig funktion, exempelvis kontor eller bostäder genom till exempel inomhusodling, fasadodling och balkonger, öppna takodlingar och takodlingar i växthus.

Möjligheten till egen odling är också ett medel för att uppnå sociala och estetiska kvaliteter. Att odla tillsammans med andra skapar möten mellan människor och kan bidra till engagemang och ansvarstagande över en plats.

Ljus och mörker i balans

Den fysiska gestaltningen av stadsdelen kan tillsammans med genomtänkt belysning skapa än mer attraktiva och karaktärsfulla miljöer. Detta kan bidra till att lokal handel och service stärks och blir attraktivare samtidigt som trygghetskänslan ökar i området.

Ljussättningen ska vara väl avvägd och inte bidra till ljusföroreningar. Välplanerade ljusmiljöer innebär rätt ljus på rätt plats vid rätt tid. Välbesökta platser och stråk ska belysas med god ljuskvalitet medan andra platser och stråk kan lämnas obelysta. Belysning kan störa djurs och växters naturliga livsmiljöer och ha en negativ inverkan på den biologiska mångfalden, men det kan undvikas genom medveten riktning och tidsstyrning av ljuset. På Myran erbjuds en långsiktigt hållbar utebelysning med en hög energieffektivitet och god ljussättning avseende orienterbarhet, trafiksäkerhet, trygghet, och estetik.

För att skapa en balans mellan ljus och mörker som gagnar alla på Myran så krävs samverkan mellan offentlig förvaltning och privata intressen. Tillsammans kan vi skapa förutsättningar för gemensamma belysningsinvesteringar som är hållbara över tid. Det finns också upplevelsemässiga vinster att göra om utformningen av belysningsarmaturer följer ett gemensamt formspråk.

Förutom belysning i markplan så kan de gröna rum som utvecklas i området bidra till attraktiva ljusmiljöer. På dagtid är de gröna oaser fyllda med växter där människor kan vistas året runt. Kvällstid kommer dessa enheter, som i många fall kommer vara upphöjda och placerade på taket av byggnader, att fungera som lysande lyktor. Det upphöjda läget medger inte bara en utblick och överblick över området utan skapar också en intresseväckande siluett och karaktäristisk arkitektur.

Ta tillvara på naturnyttor

Inom Myran behöver vi utveckla nya ekosystemtjänster, alltså låta naturen lösa vissa av våra utmaningar. Till exempel kan grönska bidra till att mildra effekterna av ett förändrat klimat. Men på samma gång behöver vi slå vakt om värdet av ekosystemen i sig genom att till exempel placera och utforma parker och grönområden för att stärka spridningssambanden för arter. På det sättet kan vi bidra till ökad biologisk mångfald och fungerande ekosystem där områdena runt omkring Myran kopplas samman.

Även bostadsgårdar kan bidra med ekologiska funktioner genom sin utformning och innehåll. Träd och annan vegetation ska planeras in i det offentliga rummet och gatustrukturer för ett bättre mikroklimat i stadsrummet under värmeböljor. Vegetation kan bidra till en dämpning av höga temperaturer genom bland annat skuggning. Vegetation kan också användas för att förbättra ljud- och luftmiljön i stadsrummet.

Dagvatten är en resurs som ska synliggöras i stadsbilden

Vattenmiljöer bidrar med många värden, både som livsmiljöer för människor, växter och djur men också som multifunktionella system för resiliens och klimatanpassning. I Myran ska dagvattnet ses som en resurs som kan bidra med både estetiska värden och tekniska funktioner. Vattnet som samlas in kan användas på olika sätt men ett prioriterat område är för bevattning av områdets grönska. Vintertid kan även snö ses som en resurs och hanteras lokalt i området, snöhögar inbjuder till lek och smältvatten kan renas i dagvattendammar.

Vi ska säkerställa ett tillräckligt utrymme för dagvattenhantering och hitta lösningar som bidrar gestaltningsmässigt till upplevelsen av det offentliga rummet. Det lokala omhändertagandet kommer behöva varieras beroende på platsens förutsättningar, till exempel med hänsyn till gatornas önskade karaktär, tillgång till grönska, topografi eller markens beskaffenhet.

I områdets nordöstra delar finns ett naturområde som redan idag tar emot både dagvatten och bakgrundvatten från odlingslandskapet norr om motorvägen. Detta område behöver utvecklas som en

våtmark för att både kunna ta emot och fördröja stora mängder vatten men också för att rena det innan det släpps vidare i systemet. En ny dagvattendamm ska därför vara dimensionerad för att klara stora mängder nederbörd samtidigt som vegetation och markbäddar utnyttjas för infiltration.

Åtgärder

(Formuleringar av åtgärder kan justeras i slutversion för förtydligande)

4.1.1	Befintliga vattendrag utvecklas för att gynna biologisk mångfald och dammar anläggs för att restaurera terrestra miljöer för groddjur.	Kommunen
4.1.2	Befintlig natur utgör en stomme i grönstrukturen och bevaras och utvecklas.	Alla
4.1.3	Vi utvecklar regnbäddar/fördröjningsytor med naturen som förebild/naturligt växtval som stöttar befintliga arter	Alla
4.1.4	Parkmiljöer, nya gröna stråk och bostadsgårdar planteras med ett växtmaterial med ekologisk funktionalitet, exempelvis arter som blir en resurs till områdets pollinatörer	Alla
4.1.5	Vi skapar ekosystemtjänster även i den byggda miljön, beebricks, gröna tak, fågelholkar på tak, gröna väggar, ängsmiljöer för vildbin m.m	Alla
4.1.6	Vi bevarar värdefull natur och grönytor genom att minimera markanspråk genom exempelvis samlokalisering	Alla
4.2.1	I Myran använder vi grönytefaktor och utgår från planeringsprincipen 3-30-300 för att bland annat skapa mervärden för klimatanpassning	Alla
4.2.2	Vi utgår från befintliga blå och gröna strukturer och identifierar behov av kopplingar för att skapa en sammanhållande grönstruktur, anpassar bebyggelsen efter strukturen.	Alla
4.2.3	Vatten ska omhändertas som en resurs och fördröjs nära källan genom tex BGG system eller samlade dagvattenlösningar.	Alla
4.2.4	Multifunktionella ytor används som översvämningssytor för att bygga in fördröjning och kombinera med flera funktioner (exempelvis nedsänkta torg, grönytor, aktivitetsytor på såväl allmän plats som kvartersmark).	Alla
4.2.5	I Myran tar de tekniska lösningarna avstamp i naturen för att skapa mer biologisk mångfald (biomimikry)	Alla
4.2.6	Vi skapar tekniska lösningar som skapar fler ekosystemtjänster.	Alla
4.3.1	ökad rörelsefaktor	Kommunen
4.3.2	Säkerställa nätverk och tillgänglighet av mötesplatser, rekreation och aktivitet.	Kommunen
4.4.1	Markanvändning anpassas utifrån luftens kvalitet för att minimera påverkan särskilt för känsliga grupper.	Kommunen
4.4.2	Transportsystemet anpassas/samlas för att minimera negativ påverkan på luften i rekreations- och boendemiljöer	Kommunen
4.4.3	Partiklar i utomhusmiljön ska minskas	Kommunen
4.4.4	Säkerställ god inomhusluft i byggnader	Byggaktörer
4.4.5	Doft- och sinnliga upplevelser och använd avskärmningar (gröna väggar, vegetationsstråk etc) för att skapa en bättre luftmiljö	Byggaktörer
4.4.6	Använd växtmaterial för att fånga och skörda föroreningar	Byggaktörer
4.5.1	Säkerställ god ljudmiljö och planera bebyggelse/verksamheter utifrån ljudzoner	Kommunen
4.5.2	Bullerdämpande åtgärder integreras i miljön, i form av gröna korridorer, gröna väggar, "tysta" markmaterial och liknande	Kommunen, byggaktörer
4.5.3	Mätning och beräkning av ljudnivåer är ett utgångsläge i planeringen	Kommunen
4.5.4	Ett aktivt ljudlandskap som förstärker kvalitativa ljudmiljöer samordnas med grönblå/aktiva stråk	Kommunen
4.6.1	I Myran finns mötesplatser i såväl solljus, lövskugga, som skugga.	Alla

Synergier och målkonflikter
SYNERGI: Energi, Livsmiljö

UTKAST

UTVECKLINGS- OCH INNOVATIONSOMRÅDEN

○ **Utvecklad budget- projekterings- och förvaltningsprocess för allmän plats**

Behovet av en gemensam budget för utbyggnad av allmän plats som möjliggör gemensamt ansvarstagande för helheten och för de kompromisser som kan behöva göras längs vägen. Syftet är att skapa förutsättningar för helhetslösningar och möjliggöra de mångfunktionella ytor som ska skapas i Myran där den traditionella arbetsuppdelningen inte fungerar.

Vi vill utforska möjligheten att skapa nya arbetssätt för projektering och utbyggnad av allmän plats samt att ta fram ett gemensamt ramverk för samverkan både vad gäller process, kvalitetssäkring, budget, avtal, driftsekonomi och uppföljning. Samverkande parter bör identifieras både under byggtiden som under förvaltning.

○ **Utbyggnadsplan för hela stadsdelen**

Behov av gemensam utbyggnadsplan för området. Utbyggnadsplan bör omfatta utbyggnadsordning med tider, bygglogistiklösningar, säkerställande av framkomlighet under byggtiden, trygghet och säkerhet för tredje man, bibehålla förutsättningar för affärsidkare och befintliga verksamheter i området.

○ **Lärande och erfarenhetsåterföring**

Behov omvärldsbevakning, föreläsningar eller studiebesök, för att lära av andra projekt och städer samt att anordna olika forum, utbildningsinsatser och dialogmöten med syfte att driva på erfarenhetsutbyte med och mellan kommunen, byggaktörer, näringsliv, civilsamhället, infrastrukturägare, konsulter, entreprenörer, leverantörer och akademien.

○ **Uppföljnings- och kvalitetsmått**

Metoderna för uppföljning behöver utvecklas och hållbarhetsprogrammet kompletteras med uppföljningsmått. Nu är föreslaget att de aktörsspecifika handlingsplanerna är grunden för uppföljning ihop med projektredovisningar. Genom dessa kan respektive byggaktör visa hur man löst åtgärderna.

Förutom att kommunen behöver ha en kontinuerlig och strukturerad översyn av åtgärderna i den övergripande handlingsplanen, behöver även hållbarhetsprogrammet revideras eftersom utbyggnadstiden är lång. Därmed är också analys av om åtgärder ger önskad effekt och därmed är rätt en viktig del. Revideringen möjliggör då att vi kan ersätta åtgärder med förbättrade förslag i syfte att nå bättre och effektivare måluppfyllelse.

SAMVERKANSOMRÅDEN ATT INITIERA (BYGG- OCH/ELLER FÖRVALTNINGSFAS)

Många aktörer har inflytande och påverkan på stadsmiljöns utformning, men byggaktörer, fastighetsägare och kommuner är de tre aktörer som har rådighet över stadsrummet, fastigheterna och fysiska miljöer mellan husen. Business Improvement District (BID) är termen för organiserad paraplysamverkan inom ett geografiskt avgränsat område som syftar till att öka attraktiviteten och fastighetsvärden i området.

Under arbetet med att ta fram hållbarhetsprogrammet har behovet av formaliserad samverkan mellan byggaktörer, fastighetsägare, handel, kommun och andra lokala myndigheter identifierats i två huvudsakliga syften; att förvalta området samt att ha en löpande ambitionshöjning vad gäller arbetet att nå visionen om en klimatneutral stadsdel.

Det lokala engagemanget för att arbeta tillsammans i syfte att nå klimatmålen är dock inte självklart utan en utvecklings- och förändringsprocess där behovet av resurs för att samla erfarenhet och expertis, ge metodstöd och rådgivning är viktigt. Nedan listas de åtgärder som kräver samverkan.

LOKAL FASTIGHETSÄGARSAMVERKAN

- Utveckla tidsstyrning för leveranser
- Samarbeta mellan områdets aktörer finns att säkerställa skötseln, service och den gemensamma upplevelsen av området (se ovan; Utvecklad budget- projekterings- och förvaltningsprocess för allmän plats)
- Utveckla samverkan mellan alla aktörer kring vatten som en resurs för att skapa mervärden i området (ekologiska, sociala och ekonomiska).
- Utveckla arbetssätt och samarbeten för att ta emot och våga testa nya saker, till exempel inom evenemang, stadsodling, konst och aktiviteter.
- Arbeta efter miljö kvalitetsmål och löpande ambitionshöjning i samverkan.

DESTINATIONSUTVECKLING

- Skapa nya målpunkter som ger anledning till att besöka stadsdelen.
- Existerande målpunkter tas tillvara och ges möjlighet att utvecklas. Vi ska komplettera med nya aktiviteter och platser där olika målgrupper kan mötas .
- Skapa förutsättningar för föreningar att etablera sig på området

KOMMUNIKATION

- Alla aktörer i området är bärare av Myrans karaktär och visar hur Myran är en attraktiv arena för klimatsmarta aktörer .
- Myrans karaktär och utvecklingsresa ska förpackas kommunikativt i budskap och marknadsföringsmaterial som alla aktörer kan använda sig av .
- Skapa en delaktighet kring Myrans utveckling för att Enköpingsborna ska känna igen sig och känna sig hemma.
- Utveckla ett gemensamt skyltsystem för Myran. (Konceptet kan med fördel utvecklas till att appliceras på hela staden)
- Det är lätt att orientera sig i stadsdelen genom inbjudande entréer och skyltning.
- Under byggnationstid skapas en tillfällig mötesplats för dialog och aktivering.
- Evenemang och särskilda insatser för beteendeförändringar för hållbara färdstätt
- En app/hemsida/grupp för Myran ska utvecklas för att sprida information om olika målpunkter och aktiviteter men också vara en digital mötesplats.
- En app/hemsida/grupp för Myran skulle kunna utvecklas för inrapportering av skötselbehov men också en digital arena för gemensamt ansvarstagande och engagemang.
- En app/hemsida/grupp för Myran skulle kunna utvecklas för gemenskap och trygghet.
- Samordnar mobilitetstjänster för enkel och smidig användning (Digital tjänst)

UTVECKLINGS- ELLER INNOVATIONSPROJEKT ATT INITIERA

- Bygglogistikcenter med möjlighet till samtransporter (ej i stadsdelen Myran).

- SMART STAD
- Utveckla och samverka kring Smarta nät/energi-gemenskap
- Klimatvänlig närkyla/fjärrkyla
- Vi främjar innovativa lösningar för energi/elproduktion samt lösningar för lagringar av energi
- Energireducering med evaporativ kylning. Ställningstagande gällande att använda vatten till kylning eller ej, sk. evaporativ kylning. Regnvatten/dagvatten/forskningsuppdrag. Återvinna vatten från luften till systemet/cirkulär
- Innovativa lösningar för avfallshämtning

UTKAST

BEGREPP

(Detta avsnitt kommer att kompletteras med i slutversion)

UTKAST